

Acest document are doar scop informativ și nu produce efecte juridice. Instituțiile Uniunii nu își asumă răspunderea pentru conținutul său. Versiunile autentice ale actelor relevante, inclusiv preambulul acestora, sunt cele publicate în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene și disponibile pe site-ul EUR-Lex. Aceste texte oficiale pot fi consultate accesând linkurile integrate în prezentul document.

► **B****REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2017/653 AL COMISIEI**

din 8 martie 2017

de completare a Regulamentului (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP), prin stabilirea unor standarde tehnice de reglementare privind modul de prezentare, conținutul, revizuirea și modificarea documentelor cu informații esențiale, precum și condițiile de îndeplinire a cerinței de a furniza astfel de documente

(Text cu relevanță pentru SEE)

(JO L 100, 12.4.2017, p. 1)

Astfel cum a fost modificat prin:

		Jurnalul Oficial		
		NR.	Pagina	Data
► <u>M1</u>	Regulamentul delegat (UE) 2018/977 al Comisiei din 4 aprilie 2018	L 176	1	12.7.2018
► <u>M2</u>	Regulamentul delegat (UE) 2019/1866 al Comisiei din 3 iulie 2019	L 289	4	8.11.2019

rectificat prin:

- **C1** Rectificare, JO L 120, 11.5.2017, p. 31 (2017/653)
- **C2** Rectificare, JO L 210, 15.8.2017, p. 16 (2017/653)
- **C3** Rectificare, JO L 264, 13.10.2017, p. 25 (2017/653)

REGULAMENTUL DELEGAT (UE) 2017/653 AL COMISIEI

din 8 martie 2017

de completare a Regulamentului (UE) nr. 1286/2014 al Parlamentului European și al Consiliului privind documentele cu informații esențiale referitoare la produsele de investiții individuale structurate și bazate pe asigurări (PRIIP), prin stabilirea unor standarde tehnice de reglementare privind modul de prezentare, conținutul, revizuirea și modificarea documentelor cu informații esențiale, precum și condițiile de îndeplinire a cerinței de a furniza astfel de documente

(Text cu relevanță pentru SEE)

CAPITOLUL I

CONȚINUTUL ȘI PREZENTAREA DOCUMENTULUI CU INFORMAȚII ESENȚIALE

Articolul 1

Secțiunea informații generale

Secțiunea din documentul cu informații esențiale referitoare la identitatea creatorului de PRIIP și a autorității competente a acestuia trebuie să conțină toate informațiile următoare:

- (a) denumirea PRIIP atribuită de către creatorul de PRIIP și, dacă există, numărul internațional de identificare a valorilor mobiliare sau identificatorul unic de produs al PRIIP;
- (b) denumirea legală a creatorului de PRIIP;
- (c) adresa specifică a site-ului prin care creatorul de PRIIP pune la dispoziția investitorilor individuali informații despre modalitatea în care pot lua legătura cu creatorul de PRIIP, precum și un număr de telefon;
- (d) denumirea autorității competente responsabile cu supravegherea creatorului de PRIIP în legătură cu documentul cu informații esențiale;
- (e) data elaborării sau, dacă documentul cu informații esențiale a fost modificat ulterior, data ultimei modificări a documentului cu informații esențiale.

Informațiile din secțiunea menționată în primul paragraf trebuie să includă și alerta de inteligibilitate menționată la articolul 8 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 în cazul în care PRIIP îndeplinește una dintre următoarele condiții:

- (a) este un produs de investiții bazat pe asigurări care nu îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 30 alineatul (3) litera (a) din Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Directiva (UE) 2016/97 a Parlamentului European și a Consiliului din 20 ianuarie 2016 privind distribuția de asigurări (JO L 26, 2.2.2016, p. 19).

▼B

- (b) este un PRIIP care nu îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 25 alineatul (4) litera (a) punctele (i)-(vi) din Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾.

Articolul 2

Secțiunea „În ce constă acest produs?”

- (1) Informații privind tipul de PRIIP din secțiunea intitulată „În ce constă acest produs?” din documentul cu informații esențiale descrie forma juridică a acestuia.

- (2) Informațiile care prezintă obiectivele PRIIP și mijloacele pentru atingerea acestor obiective din secțiunea intitulată „În ce constă acest produs?” din documentul cu informații esențiale trebuie să fie sintetizate într-un mod succint, clar și ușor de înțeles. Aceste informații trebuie să identifice principalii factori de care depinde randamentul, activele suport ale investiției sau valorile de referință și modul în care se stabilește randamentul, precum și relația dintre randamentul PRIIP și cel al activelor suport ale investiției sau al valorilor de referință. Aceste informații trebuie să reflecte relația dintre perioada de deținere recomandată și profilul de risc și de randament al PRIIP.

În cazul în care numărul activelor sau al valorilor de referință menționate în primul paragraf este atât de mare încât într-un document cu informații esențiale nu pot fi prezentate trimiteri specifice la fiecare dintre acestea, se identifică numai segmentele de piață sau tipurile de instrumente care au legătură cu activele suport ale investiției sau cu valorile de referință.

- (3) Descrierea tipului de investitor individual căruia i se adresează PRIIP din secțiunea intitulată „În ce constă acest produs?” a documentului cu informații esențiale trebuie să includă informații cu privire la investitorii individuali vizați identificați de creatorul de PRIIP, în special în funcție de nevoile, caracteristicile și obiectivele tipului de client cu care sunt compatibile PRIIP. Această determinare se bazează pe capacitatea investitorilor individuali de a suporta pierderea investiției și pe preferințele lor în ceea ce privește durata investiției, pe cunoștințele teoretice și experiența lor din trecut privind PRIIP și piețele financiare, precum și pe nevoile, caracteristicile și obiectivele potențialilor clienți finali.

- (4) Detaliile privind beneficiile de asigurare din secțiunea intitulată „În ce constă acest produs?” a documentului cu informații esențiale cuprind, într-un rezumat general, principalele trăsături ale contractului de asigurare, o definiție a fiecărui beneficiu inclus, cu o explicație din care să reiasă că valoarea respectivelor beneficii este indicată în secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?”, precum și informații care reflectă caracteristicile biometrice tipice ale investitorilor individuali vizați, indicând prima totală, prima de risc biometric care face parte din prima totală și impactul primei de risc biometric asupra randamentului investiției la sfârșitul perioadei de deținere recomandate sau impactul componentei de cost a primelor de risc biometric incluse în costurile recurente din tabelul „Evoluția în timp a costurilor”, calculat în conformitate cu anexa VII. În cazul în care prima se plătește sub formă de primă unică, detaliile cuprind și valoarea investită. În cazul în care prima este eşalonată, în informațiile furnizate

⁽¹⁾ Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

▼B

trebuie să fie incluse numărul de plăți periodice, o estimare a primei de risc biometric ca procentaj din prima anuală, precum și o estimare a valorii medii investite.

Detaliile menționate în primul paragraf trebuie să includă și o explicație a impactului plăților de prime de asigurare, echivalente cu valoarea estimată a beneficiilor asigurării, asupra randamentului investiției pentru investitorul individual.

(5) Informațiile privind termenul PRIIP din secțiunea intitulată „În ce constă acest produs?” a documentului cu informații esențiale trebuie să cuprindă toate elementele următoare:

- (a) scadența PRIIP sau precizarea că nu există nicio scadență;
- (b) o precizare din care să rezulte dacă creatorul PRIIP are dreptul de a rezilia PRIIP în mod unilateral;
- (c) descrierea circumstanțelor în care PRIIP poate fi reziliat în mod automat și datele de reziliere, dacă acestea sunt cunoscute.

Articolul 3

Secțiunea „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?”

(1) În secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” a documentului cu informații esențiale, creatorii de PRIIP aplică metoda de prezentare a riscurilor prevăzută în anexa II, includ aspectele tehnice pentru prezentarea indicatorului sintetic de risc prevăzute în anexa III și respectă specificațiile tehnice, formatele și metoda de prezentare a scenariilor de performanță, prevăzute în anexele IV și V.

(2) În secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” a documentului cu informații esențiale, creatorii de PRIIP trebuie să includă elementele următoare:

- (a) nivelul de risc al PRIIP exprimat sub forma unei clase de risc, utilizând un indicator sintetic de risc cu o scară numerică de la 1 la 7;
- (b) o trimitere explicită la PRIIP nelichide sau PRIIP cu risc de lichiditate semnificativ, astfel cum este definit în partea 4 din anexa II, sub forma unei avertizări în acest sens în prezentarea indicatorului sintetic de risc;
- (c) o explicație care figurează sub indicatorul de risc din care să rezulte că, dacă un PRIIP este exprimat în altă monedă decât moneda oficială a statului membru în care se comercializează PRIIP, atunci randamentul, când este exprimat în moneda oficială a statului membru în care se comercializează PRIIP, poate varia în funcție de fluctuațiile monedei;
- (d) o scurtă descriere a profilului de risc și de randament al PRIIP și o avertizare din care să reiasă că riscul PRIIP poate fi semnificativ mai mare decât cel reprezentat în indicatorul sintetic de risc, dacă PRIIP nu este păstrat până la scadență sau până la sfârșitul perioadei de deținere recomandate, după caz;

▼B

(e) în cazul PRIIP cu penalități de ieșire anticipată convenite prin contract sau cu perioade îndelungate de preaviz pentru dezinvestiție, o trimitere la condițiile de bază relevante din secțiunea „Cât timp ar trebui să îl păstrez și pot retrage banii anticipat?”;

(f) o precizare privind pierderea maximă posibilă și informații referitoare la faptul că investiția poate fi pierdută dacă nu este protejată sau în cazul în care creatorul PRIIP nu este în măsură să o plătească, precum și la faptul că pot fi necesare plăți de investiții suplimentare față de investiția inițială și că pierderea totală poate depăși în mod semnificativ valoarea totală a investiției inițiale.

(3) Creatorii de PRIIP trebuie să includă patru scenarii de performanță adecvate, astfel cum sunt prevăzute în anexa V din secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” a documentului cu informații esențiale. Cele patru scenarii de performanță reprezintă un scenariu de criză, un scenariu nefavorabil, un scenariu moderat și un scenariu favorabil.

(4) Pentru produsele de investiții bazate pe asigurări, se include un scenariu de performanță suplimentar în secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” a documentului cu informații esențiale, care să reflecte beneficiile de asigurare pe care le primește beneficiarul în cazul în care se produce un eveniment împotriva căruia este asigurat.

(5) Pentru PRIIP care sunt contracte futures, opțiuni de cumpărare și opțiuni de vânzare tranzacționate pe o piață reglementată sau pe o piață dintr-o țară terță considerată a fi echivalentă cu o piață reglementată în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾, scenariile de performanță trebuie incluse sub forma graficelor care arată structura randamentului, prevăzute în anexa V în secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” a documentului cu informații esențiale.

Articolul 4

Secțiunea „Ce se întâmplă dacă [numele creatorului de PRIIP] nu poate să plătească?”

Creatorii de PRIIP trebuie să includă următoarele informații în secțiunea intitulată „Ce se întâmplă dacă [numele creatorului de PRIIP] nu poate să plătească?” a documentului cu informații esențiale:

(a) o precizare din care să reiasă dacă investitorul individual se poate confrunta cu o pierdere financiară din cauza neîndeplinirii obligațiilor de plată de către creatorul de PRIIP sau a neîndeplinirii obligațiilor de plată de către o altă entitate decât creatorul de PRIIP, precum și identitatea entității respective;

(b) o clarificare din care să reiasă dacă pierderea menționată la litera (a) este acoperită de o schemă de compensare sau de garantare a investitorilor și dacă există restricții sau condiții asociate acestei acoperiri.

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 600/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 173, 12.6.2014, p. 84).

▼B*Articolul 5***Secțiunea „Care sunt costurile?”**

(1) Creatorii de PRIIP trebuie să includă următoarele în secțiunea intitulată „Care sunt costurile?” a documentului cu informații esențiale:

- (a) metoda de calcul al costurilor prevăzută în anexa VI;
- (b) tabelele „Evoluția în timp a costurilor” și „Structura costurilor” cu informații privind costurile, astfel cum sunt prevăzute în anexa VII în conformitate cu specificațiile tehnice din aceasta.

(2) În tabelul „Evoluția în timp a costurilor” din secțiunea intitulată „Care sunt costurile?” a documentului cu informații esențiale, creatorii de PRIIP precizează indicatorul sintetic de cost al costurilor totale agregate ale PRIIP sub forma unui număr unic, în termeni monetari și procentuali, pentru diferitele perioade de timp prevăzute în anexa VI.

(3) În tabelul „Structura costurilor” din secțiunea intitulată „Care sunt costurile?” a documentului cu informații esențiale, creatorii de PRIIP trebuie să precizeze următoarele:

- (a) costurile unice, cum ar fi costurile de intrare și de ieșire, prezentate în termeni procentuali;
 - (b) costurile recurente, cum ar fi costurile anuale de tranzacționare a portofoliului, și alte costuri anuale recurente, prezentate în termeni procentuali;
 - (c) costurile accesorii, precum comisioanele de performanță sau comisioanele pentru randament, prezentate în termeni procentuali.
- (4) Creatorii de PRIIP trebuie să introducă o descriere a fiecăruia dintre diferitele costuri incluse în tabelul „Structura costurilor” din secțiunea intitulată „Care sunt costurile?” a documentului cu informații esențiale, specificând în ce situații și modul în care pot apărea diferențe față de costurile efective pe care este posibil să le suporte investitorul individual sau dacă este posibil ca aceste costuri să depindă de alegerea investitorului individual de a exercita sau nu anumite opțiuni.

*Articolul 6***Secțiunea „Cât timp ar trebui să îl păstrez și pot retrage banii anticipat?”**

Creatorii de PRIIP trebuie să includă următoarele informații în secțiunea intitulată „Cât timp ar trebui să îl păstrez și pot retrage banii anticipat?” a documentului cu informații esențiale:

- (a) o scurtă descriere a motivelor care stau la baza alegerii perioadei de deținere recomandate sau a perioadei de deținere minime obligatorii;
- (b) o descriere a caracteristicilor procedurii de dezinvestire și a situațiilor în care dezinvestiția este posibilă, inclusiv o precizare a impactului retragerii anticipate a investiției asupra profilului de risc sau de performanță al PRIIP, sau asupra aplicabilității protecției capitalului;
- (c) informații referitoare la toate comisioanele și penalitățile suportate pentru dezinvestire în orice moment înainte de scadență sau de sfârșitul perioadei de deținere recomandate, inclusiv o trimitere la informațiile privind costurile care trebuie incluse în documentul cu

▼B

informații esențiale în conformitate cu articolul 5, precum și o clarificare privind impactul acestor comisioane și penalități pentru diferite perioade de deținere.

*Articolul 7***„Cum să depun o reclamație?”**

Creatorii de PRIIP trebuie să prezinte următoarele informații în secțiunea intitulată „Cum pot să depun o reclamație?” a documentului cu informații esențiale, sub formă de rezumat:

- (a) etapele care trebuie urmate pentru depunerea unei reclamații referitoare la produs sau la comportamentul creatorului de PRIIP sau al persoanei care oferă consultanță cu privire la produs sau care îl vinde;
- (b) un link către site-ul relevant pentru astfel de reclamații;
- (c) o adresă poștală și de e-mail valabile la care pot fi transmise aceste reclamații.

*Articolul 8***Secțiunea „Alte informații relevante”**

(1) Creatorii de PRIIP indică în secțiunea intitulată „Alte informații relevante” din documentul cu informații esențiale toate documentele cu informații suplimentare care pot fi furnizate și precizează dacă aceste informații suplimentare sunt puse la dispoziție pe baza unei obligații legale sau numai la cererea investitorului individual.

(2) Informațiile incluse în secțiunea intitulată „Alte informații relevante” din documentul cu informații esențiale pot fi furnizate sub formă de rezumat, incluzând și un link către site-ul unde sunt puse la dispoziția publicului detalii suplimentare față de documentele menționate la alineatul (1).

*Articolul 9***Model**

Creatorii de PRIIP prezintă documentul cu informații esențiale prin intermediul modelului prevăzut în anexa I. Modelul se completează în conformitate cu cerințele stabilite în prezentul regulament delegat și în Regulamentul (UE) nr. 1286/2014.

CAPITOLUL II

DISPOZIȚII SPECIFICE PRIVIND DOCUMENTUL CU INFORMAȚII ESENȚIALE*Articolul 10***PRIIP care oferă o gamă de opțiuni pentru investiții**

Atunci când un PRIIP oferă o gamă de opțiuni de investiții suport, iar informațiile referitoare la opțiunile de investiții suport nu pot fi prezentate într-un singur document concis, de sine stătător, creatorii de PRIIP elaborează unul dintre următoarele documente:

▼B

- (a) un document cu informații esențiale pentru fiecare opțiune de investiții suport din cadrul PRIIP, inclusiv informații cu privire la PRIIP, în conformitate cu capitolul I;
- (b) un document cu informații esențiale general care descrie PRIIP în conformitate cu capitolul I, cu excepția cazului în care se prevede altfel la articolele 11-14.

*Articolul 11***Secțiunea „În ce constă acest produs” din documentul cu informații esențiale general**

În secțiunea intitulată „În ce constă acest produs”, prin derogare de la articolul 2 alineatele (2) și (3), creatorii de PRIIP precizează următoarele:

- (a) o descriere a tipurilor de opțiuni de investiții suport, inclusiv a segmentelor de piață sau a tipurilor de instrumente, precum și a principalilor factori de care depinde randamentul;
- (b) indicarea faptului că tipul de investitori cărora li se adresează PRIIP variază în funcție de opțiunea de investiții suport;
- (c) o precizare din care să reiasă unde sunt disponibile informațiile specifice privind fiecare opțiune de investiții suport.

*Articolul 12***Secțiunea „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?” din documentul cu informații esențiale general**

(1) În secțiunea intitulată „Care sunt riscurile și ce aş putea obține în schimb?”, prin derogare de la articolul 3 alineatul (2) litera (a) și alineatul (3), creatorii de PRIIP precizează următoarele:

- (a) gama de clase de risc ale tuturor opțiunilor de investiții suport oferite de PRIIP, utilizând indicatorul sintetic de risc cu o scară numerică de la 1 la 7, prevăzut în anexa III;
- (b) indicarea faptului că riscul și randamentul investiției variază în funcție de opțiunea de investiții suport;
- (c) o scurtă descriere a modului în care performanța PRIIP în ansamblu depinde de opțiunile de investiții suport;
- (d) o precizare din care să reiasă unde sunt disponibile informațiile specifice privind fiecare opțiune de investiții suport.

(2) În cazul în care creatorii de PRIIP utilizează documentul cu informații-cheie destinate investitorilor în conformitate cu articolul 14 alineatul (2), aceștia folosesc, în scopul precizării claselor de risc menționate la alineatul (1) litera (a), indicatorul sintetic de risc și randament în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) nr. 583/2010 în legătură cu opțiunile de investiții suport reprezentate de OPCVM-uri sau de fonduri non-OPCVM.

Articolul 13

Secțiunea „Care sunt costurile?” din documentul cu informații esențiale general

(1) În secțiunea intitulată „Care sunt costurile?”, prin derogare de la articolul 5 alineatul (1) litera (b), creatorii de PRIIP precizează următoarele:

- (a) gama de costuri ale PRIIP din tabelele „Evoluția în timp a costurilor” și „Structura costurilor” care figurează în anexa VII;
- (b) indicarea faptului că, pentru investitorul individual, costurile variază în funcție de opțiunea de investiții suport;
- (c) o precizare din care să reiasă unde sunt disponibile informațiile specifice privind fiecare opțiune de investiții suport.

(2) În pofida cerințelor prevăzute la articolul 5 alineatul (1) litera (a) și prin derogare de la punctele 12-20 din anexa VI, în cazul în care creatorii de PRIIP utilizează documentul cu informații-cheie destinate investitorilor în conformitate cu articolul 14 alineatul (2), aceștia pot aplica metodologia prevăzută la punctul 21 din anexa VI în cazul OPCVM-urilor și al fondurilor non-OPCVM existente.

(3) Atunci când creatorii de PRIIP utilizează documentul cu informații-cheie destinate investitorilor în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) în cazul în care singurele opțiuni de investiții suport sunt OPCVM-uri sau fonduri non-OPCVM, prin derogare de la articolul 5, aceștia pot preciza gama de comisioane și cheltuieli pentru PRIIP în conformitate cu articolul 10 din Regulamentul (UE) nr. 583/2010.

Articolul 14

Informații specifice privind fiecare opțiune de investiții suport

(1) În ceea ce privește informațiile specifice menționate la articolele 11, 12 și 13, creatorii de PRIIP includ, pentru fiecare opțiune de investiții suport, toate caracteristicile următoare:

- (a) o alertă de inteligibilitate, acolo unde este cazul;
- (b) obiectivele de investiții, mijloacele de realizare a acestora și piața țintă vizată în conformitate cu articolul 2 alineatele (2) și (3);
- (c) un indicator sintetic de risc și o explicație privind riscul, precum și scenariul de performanță în conformitate cu articolul 3;

(d) o prezentare a costurilor, în conformitate cu articolul 5.

(2) Prin derogare de la alineatul (1), creatorii de PRIIP pot utiliza documentul cu informații-cheie destinate investitorilor elaborat în conformitate cu articolele 78-81 din Directiva 2009/65/CE pentru a oferi informații specifice în sensul articolelor 11-13 din prezentul regulament delegat în cazul în care cel puțin una dintre opțiunile de investiții suport menționate la alineatul (1) este un OPCVM sau un fond non-OPCVM menționat la articolul 32 din Regulamentul (UE) nr. 1286/2014.

CAPITOLUL III

REVIZUIREA ȘI MODIFICAREA DOCUMENTULUI CU INFORMAȚII ESENȚIALE*Articolul 15***Revizuirea**

(1) Creatorii de PRIIP revizuiesc informațiile cuprinse în documentul cu informații esențiale de fiecare dată când apare o schimbare care afectează în mod semnificativ sau este susceptibilă de a afecta în mod semnificativ informațiile cuprinse în documentul cu informații esențiale și cel puțin o dată la douăsprezece luni după data publicării inițiale a documentului cu informații esențiale.

(2) Revizuirea menționată la alineatul (1) verifică dacă informațiile cuprinse în documentul cu informații esențiale sunt în continuare precise, corecte, clare și nu induc în eroare. Aceasta verifică, în special:

- (a) dacă informațiile cuprinse în documentul cu informații esențiale respectă cerințele generale în materie de conținut și de formă din Regulamentul (UE) nr. 1286/2014 sau cerințele specifice în materie de conținut și de formă prevăzute în prezentul regulament delegat;
- (b) dacă măsura de risc de piață sau de risc de credit al PRIIP s-a schimbat, în cazul în care o astfel de schimbare are ca efect combinat necesitatea de a muta PRIIP într-o altă clasă a indicatorului sintetic de risc decât cea atribuită în documentul cu informații esențiale care face obiectul revizuirii;
- (c) dacă randamentul mediu pentru scenariul de performanță moderată al PRIIP, exprimat ca randament anualizat sub formă de procentaj, s-a modificat cu mai mult de cinci procente.

(3) În sensul alineatului (1), creatorii de PRIIP instituie și mențin procese corespunzătoare, pe întreaga durată de timp în care PRIIP rămâne la dispoziția investitorilor individuali, pentru a identifica, fără întârzieri nejustificate, circumstanțele care ar putea conduce la o schimbare care afectează sau este susceptibilă să afecteze acuratețea, corectitudinea și claritatea informațiilor cuprinse în documentul cu informații esențiale.

*Articolul 16***Modificarea**

(1) Creatorii de PRIIP modifică fără întârzieri nejustificate documentul cu informații esențiale în cazul în care o revizuire în temeiul articolului 15 conduce la concluzia că acesta trebuie modificat.

(2) Creatorii de PRIIP se asigură că toate secțiunile documentului cu informații esențiale afectate de astfel de modificări sunt actualizate.

(3) Creatorul de PRIIP publică documentul cu informații esențiale pe site-ul său.

▼B

CAPITOLUL IV

FURNIZAREA DOCUMENTULUI CU INFORMAȚII ESENȚIALE

*Articolul 17***Condiții privind furnizarea în timp util**

(1) Persoana care oferă consultanță cu privire la un PRIIP sau care îl vinde pune la dispoziție documentul cu informații esențiale cu suficient timp în avans pentru a permite investitorilor individuali să examineze documentul înainte să își asume obligații în temeiul unui contract sau al unei oferte legate de PRIIP în cauză, indiferent dacă investitorul individual beneficiază sau nu de o perioadă în care este posibilă renunțarea la contract fără penalizări.

(2) În sensul alineatului (1), persoana care oferă consultanță cu privire la un PRIIP sau care îl vinde evaluează timpul necesar pentru ca fiecare investitor individual să examineze documentul cu informații esențiale, ținând cont de următorii factori:

- (a) cunoștințele și experiența investitorului individual în ceea ce privește PRIIP în cauză sau PRIIP de natură similară sau cu riscuri similare;
- (b) complexitatea PRIIP;
- (c) în cazul în care oferirea de consultanță sau vânzarea se face la inițiativa investitorului individual, caracterul urgent, exprimat în mod explicit de către investitorul individual, al încheierii contractului propus sau al acceptării ofertei propuse.

*Articolul 18***Dispoziție finală**

Prezentul regulament intră în vigoare în a douăzecea zi de la data publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Se aplică de la 1 ianuarie 2018.

▼M2

Articolul 14 alineatul (2) se aplică până la 31 decembrie 2021.

▼B

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în toate statele membre.

ANEXA I

MODEL PENTRU DOCUMENTUL CU INFORMAȚII ESENȚIALE

Creatorii de PRIIP trebuie să respecte ordinea secțiunilor și titlurile indicate în model; acesta stabilește lungimea totală a documentului imprimat, care trebuie să fie de maximum trei pagini format A4, fără a fixa însă lungimea fiecărei secțiuni sau numărul de secțiuni care apar pe o pagină.

Document cu informații esențiale	
Scop	Prezentul document conține informații esențiale referitoare la acest produs de investiții. Acesta nu reprezintă un material de marketing. Informațiile vă sunt oferite în virtutea unei obligații legale, pentru a vă ajuta să înțelegeți natura, riscurile, costurile, câștigurile și pierderile potențiale care derivă din acest produs și pentru a vă ajuta să îl comparați cu alte produse.
Produs	[Denumirea produsului] [Denumirea creatorului de PRIIP] [după caz: codul ISIN sau UPI] [site-ul de internet al creatorului de PRIIP] Sunați la [numărul de telefon] pentru mai multe informații [autoritatea competentă a creatorului de PRIIP în ceea ce privește documentul cu informații esențiale] [data elaborării documentului cu informații esențiale]
[Avertizare (după caz) Sunteți pe cale să achiziționați un produs care nu este simplu și poate fi dificil de înțeles].	
În ce constă acest produs?	
Tip	
Obiective	
Investitorul individual căruia îi este destinat	
[Beneficiile asigurării și costurile]	
Care sunt riscurile și ce aș putea obține în schimb?	
Indicator de risc	Descrierea profilului de risc și de randament Indicatorul sintetic de risc Modelul și textul explicativ pentru SRI, prevăzute în anexa III, inclusiv privind pierderea maximă posibilă: pot pierde tot capitalul investit? Există riscul să fiu supus unor angajamente sau obligații financiare suplimentare? Este protejat capitalul împotriva riscului de piață?
Scenarii de performanță	Modelele și textele explicative pentru scenariile de performanță, prevăzute în anexa V, inclusiv, după caz, informații privind condițiile de randament pentru investitori individuali sau plafoanele de performanță integrate, precum și precizarea că legislația fiscală a statului membru de origine al investitorului individual poate avea un impact asupra remunerării reale

▼ B

Ce se întâmplă dacă [creatorul de PRIIP] nu poate să plătească?	
<p>A se preciza dacă există sau nu o schemă de garantare, numele garantului sau al operatorului schemei de compensare a investitorilor, inclusiv riscurile acoperite și neacoperite</p>	
Care sunt costurile?	
Costuri de-a lungul timpului	<p>Modelul și textul explicativ prevăzute în anexa VII</p>
Compoziția costurilor	<p>Modelul și textul explicativ prevăzute în anexa VII Precizarea informațiilor care trebuie incluse cu privire la alte costuri de distribuție</p>
Cât timp ar trebui să îl păstrez și pot retrage banii anticipat?	
<p>Perioada de deținere [minimă necesară] recomandată: [x]</p>	
<p>A se preciza dacă și în ce condiții se poate dezinvesti înainte de scadență, precum și comisioanele și penalitățile aplicabile, dacă este cazul. Informații privind consecințele retragerii anticipate sau înainte de sfârșitul perioadei de deținere recomandate</p>	
Cum pot să depun o reclamație?	
Alte informații relevante	

ANEXA II

METODA DE PREZENTARE A RISCURILOR

PARTEA 1

Evaluarea riscului de piață

Determinarea măsurii riscului de piață (market risk measure – MRM)

1. Riscul de piață se măsoară cu ajutorul volatilității anualizate corespunzătoare valorii la risc (VaR) la un nivel de încredere de 97,5 % pe perioada de deținere recomandată, cu excepția cazului în care se precizează altfel. VaR este procentul din suma investită, care revine investitorului sub formă de randament.
2. Se atribuie fiecărui PRIIP o clasă MRM conform tabelului următor:

Clasa MRM	Volatilitatea corespunzătoare VaR (VEV)
1	< 0,5 %
2	0,5 % -5,0 %
3	5,0 % -12 %
4	12 % -20 %
5	20 % -30 %
6	30 % -80 %
7	> 80 %

Specificarea categoriilor de PRIIP pentru evaluarea riscului de piață

3. Pentru determinarea riscului de piață, PRIIP sunt împărțite în patru categorii.
4. Categoria 1 cuprinde:
 - (a) PRIIP în cazul cărora investitorii pot pierde mai mult decât au investit;
 - (b) PRIIP care se încadrează într-una din categoriile menționate la punctele 4-10 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului (¹);
 - (c) PRIIP sau investițiile suport ale PRIIP, care sunt evaluate mai puțin regulat decât lunar, care nu au un preț de referință adecvat sau un substituent adecvat sau al căror preț de referință adecvat sau substituent adecvat este evaluat mai puțin regulat decât lunar.
5. Categoria 2 cuprinde PRIIP care, în mod direct sau sintetic, oferă o expunere fără efect de levier la prețurile investițiilor suport sau o expunere cu efect de levier la investițiile suport atunci când se plătește un multiplu constant al prețurilor acestor investiții, dacă sunt disponibile pentru PRIIP prețuri istorice zilnice pe cel puțin 2 ani, prețuri istorice săptămânale pe cel puțin 4 ani sau prețuri istorice lunare pe cel puțin 5 ani, sau dacă există prețuri de referință adecvate sau substituenți adecvați, cu condiția ca aceste prețuri de referință sau acești substituenți să îndeplinească aceleași criterii de durată și frecvență în ceea ce privește istoria prețurilor.

(¹) Directiva 2014/65/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 privind piețele instrumentelor financiare și de modificare a Directivei 2002/92/CE și a Directivei 2011/61/UE (JO L 173, 12.6.2014, p. 349).

▼B

6. Categoria 3 cuprinde PRIIP ale căror valori reflectă prețurile investițiilor suport, dar nu ca multiplu constant al acestor prețuri, dacă sunt disponibile prețuri istorice zilnice ale activelor suport pe cel puțin 2 ani, prețuri istorice săptămânale pe cel puțin 4 ani sau prețuri istorice lunare pe cel puțin 5 ani sau dacă există prețuri de referință adecvate sau substituenți adecvați, cu condiția ca aceste prețuri de referință sau acești substituenți să îndeplinească aceleași criterii de durată și frecvență în ceea ce privește istoria prețurilor.
7. Categoria 4 cuprinde PRIIP ale căror valori depind parțial de factori neobservați pe piață, inclusiv PRIIP bazate pe asigurări care distribuie investițiilor individuali o parte din profiturile creatorului de PRIIP.

Utilizarea de prețuri de referință sau de substituenți adecvați pentru specificarea categoriilor de PRIIP

Dacă un creator de PRIIP utilizează prețuri de referință adecvate sau substituenți adecvați, aceste prețuri de referință sau acești substituenți trebuie să fie reprezentativi pentru activele sau expunerile care determină performanța PRIIP. Creatorul de PRIIP documentează utilizarea unor astfel de prețuri de referință sau substituenți.

Determinarea clasei MRM pentru PRIIP din categoria 1

8. Clasa MRM pentru PRIIP din categoria 1 este 7, cu excepția PRIIP menționate la punctul 4 litera (c) din prezenta anexă, pentru care clasa MRM este 6.

Determinarea clasei MRM pentru PRIIP din categoria 2

9. VaR se calculează din momentul observării distribuției randamentelor PRIIP sau a distribuției prețului său de referință sau a prețului substituentului său pe parcursul ultimilor 5 de ani. Observațiile se efectuează cel puțin lunar. Dacă sunt disponibile prețuri zilnice, se efectuează observații zilnice. Dacă sunt disponibile prețuri săptămânale, se efectuează observații săptămânale. Dacă sunt disponibile prețuri bilunare, se efectuează observații bilunare.
10. Dacă nu sunt disponibile prețuri zilnice pe o perioadă de 5 ani, se poate utiliza o perioadă mai scurtă. Observațiile zilnice ale prețului unui PRIIP, ale prețului său de referință sau ale prețului substituentului său trebuie efectuate pe cel puțin 2 ani. Observațiile săptămânale ale prețului unui PRIIP trebuie efectuate pe cel puțin 4 ani. Observațiile lunare ale prețului unui PRIIP trebuie efectuate pe cel puțin 5 ani.
11. Randamentul pe parcursul fiecărei perioade se definește ca fiind logaritmul natural al raportului dintre prețul de închidere a pieței la sfârșitul perioadei curente și prețul de închidere a pieței la sfârșitul perioadei precedente.
12. Măsura VaR în spațiul randamentului este dată de expansiunea Cornish-Fisher, după cum urmează:

$$\text{VaR}_{\text{SPAȚIUL RANDAMENTULUI}} = \sigma\sqrt{N} * (-1,96 + 0,474 * \mu_1/\sqrt{N} - 0,0687 * \mu_2/N + 0,146 * \mu_1^2/N) - 0,5 \sigma^2 N$$

unde N este numărul de perioade de tranzacționare din perioada de deținere recomandată și σ , μ_1 , μ_2 sunt, respectiv, volatilitatea, asimetria (*skew*) și aplătizarea în exces (*excess kurtosis*) măsurate pe distribuția randamentelor. Volatilitatea, asimetria și aplătizarea în exces se calculează pe baza momentelor definite pornind de la distribuția randamentelor după cum urmează:

— momentul zero, M_0 , este numărul de observații efectuate în perioada respectivă, după cum se precizează la punctul 10 din prezenta anexă.

— primul moment, M_1 , este media tuturor randamentelor observate din eșantion.

▼B

- al doilea moment M_2 , al treilea moment M_3 și al patrulea moment M_4 , sunt definite în mod standard:

$$M_2 = \sum_i (r_i - M_1)^2 / M_0$$

$$M_3 = \sum_i (r_i - M_1)^3 / M_0$$

$$M_4 = \sum_i (r_i - M_1)^4 / M_0$$

unde r_i este randamentul măsurat în perioada a i -a din istoria randamentelor.

- volatilitatea, σ , este dată de $\sqrt{M_2}$
- asimetria, μ_1 , este egală cu M_3/σ^3 ;
- aplătizarea în exces, μ_2 , este egală cu $M_4/\sigma^4 - 3$.

13. VEV este dată de ecuația:

▼C1

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * VaR_{SPAȚIUL RANDAMENTULUI})} - 1,96 \right\} / \sqrt{T}$$

▼B

unde T este durata perioadei de deținere recomandate, exprimată în ani.

14. Pentru PRIIP gestionate conform unor politici sau strategii de investiții care urmăresc obținerea anumitor beneficii prin efectuarea de investiții flexibile în diferite clase de active financiare (de exemplu, participând atât pe piețele de titluri de capital, cât și pe piețele de instrumente cu venituri fixe), se utilizează o VEV determinată după cum urmează:
- (a) dacă politica de investiții nu a fost revizuită în cursul perioadei menționate la punctul 10 din prezenta anexă, se utilizează cea mai ridicată dintre următoarele VEV:
- (i) VEV calculată în conformitate cu punctele 9-13 din prezenta anexă;
- (ii) VEV a randamentelor combinației de active proforma, care este conformă cu alocarea activelor de referință ale fondului la momentul efectuării calculului;
- (iii) VEV conformă cu limita de risc a fondului, dacă aceasta există și este adecvată;
- (b) dacă politica de investiții a fost revizuită în cursul perioadei menționate la punctul 10 din prezenta anexă, se utilizează cea mai ridicată dintre VEV menționate la litera (a) punctele (ii) și (iii).
15. În funcție de VEV, se atribuie PRIIP o clasă MRM astfel cum se indică la punctul 2 din prezenta anexă. În cazul unui PRIIP care are numai prețuri lunare, se adaugă o clasă suplimentară la clasa MRM atribuită conform punctului 2 din prezenta anexă.

Determinarea clasei MRM pentru PRIIP din categoria 3

16. VaR în spațiul prețului se calculează pornind de la o distribuție a valorilor PRIIP la sfârșitul perioadei de deținere recomandate. Distribuția se obține prin simularea prețului sau a prețurilor care determină valoarea PRIIP la sfârșitul perioadei de deținere recomandate. VaR este valoarea PRIIP la un nivel de încredere de 97,5 % la sfârșitul perioadei de deținere recomandate, actualizată pentru data curentă utilizând factorul estimat de actualizare fără risc de la data curentă până la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.

▼B

17. VEV este dată de ecuația:

▼C1

$$VEV = \left\{ \sqrt{(3,842 - 2 * \ln(VaR_{\text{SPAȚIUL PREȚULUI}}))} - 1,96 \right\} / \sqrt{T}$$

▼B

unde T este durata perioadei de deținere recomandate, exprimată în ani. Numai în cazurile în care, înainte de sfârșitul perioadei de deținere recomandate conform simulării, produsul face obiectul unei opțiuni de cumpărare sau este anulat, se utilizează în calcul perioada, exprimată în ani, scursă până la lansarea opțiunii de cumpărare sau până la anulare.

18. În funcție de VEV, se atribuie PRIIP o clasă MRM astfel cum se indică la punctul 2 din prezenta anexă. În cazul unui PRIIP care are numai prețuri lunare, se adaugă o clasă suplimentară la clasa MRM atribuită conform punctului 2 din prezenta anexă.

19. Numărul minim de simulări este 10 000.

20. Simularea se bazează pe metoda *bootstrap* aplicată distribuției estimate a prețurilor sau a nivelurilor prețurilor pentru contractele suport ale PRIIP, pe baza distribuției observate a randamentelor acestor contracte cu înlocuire.

21. Pentru simularea menționată la punctele 16-20 din prezenta anexă, există două tipuri de elemente observabile pe piață care pot contribui la valoarea unui PRIIP: prețurile (sau nivelurile prețurilor) la vedere și curbele.

22. Pentru fiecare simulare a unui preț (sau nivel) la vedere, creatorul PRIIP:

- (a) calculează randamentul pentru fiecare perioadă observată din ultimii 5 ani, sau în anii menționați la punctul 6 din prezenta anexă, și anume logaritmul raportului dintre prețul de la sfârșitul fiecărei perioade și prețul de la sfârșitul perioadei precedente;
- (b) selectează în mod aleatoriu o perioadă observată, care corespunde randamentului tuturor contractelor suport pentru fiecare perioadă simulată din perioada de deținere recomandată (aceeași perioadă observată poate fi utilizată de mai multe ori în aceeași simulare);
- (c) calculează randamentul fiecărui contract prin însumarea randamentelor din perioadele selectate și corectarea rezultatului pentru a se asigura că randamentul estimat măsurat cu ajutorul distribuției simulate a randamentelor este randamentul neutru la risc estimat pe parcursul perioadei de deținere recomandate. Valoarea finală a randamentului este dată de ecuația:

$$\text{Randamentul} = E [\text{Randamentul}_{\text{neutru la risc}}] - E [\text{Randamentul}_{\text{măsurat}}] - 0,5 \sigma^2 N - \rho \sigma \sigma_{\text{ccy}} N$$

unde:

- al doilea termen efectuează o corecție pentru a ține seama de impactul mediei randamentelor observate;
- al treilea termen efectuează o corecție pentru a ține seama de impactul varianței randamentelor observate;
- ultimul termen efectuează o corecție pentru a ține seama de impactul opțiunii quanto, dacă moneda de exercitare este diferită de moneda activului. Termenii care contribuie la efectuarea corecției sunt următorii:
 - ρ este corelația dintre prețul activului și cursul de schimb relevant, măsurată pe perioada de deținere recomandată;

▼B

- σ este volatilitatea măsurată a activului;
- σ_{ccy} este volatilitatea măsurată a cursului de schimb;

- (d) calculează prețul fiecărui contract suport, și anume exponentul randamentului.
23. Pentru curbe, se efectuează analiza componentei principale (PCA), pentru a asigura obținerea unei curbe coerente prin simularea evoluției fiecărui punct de pe curbă pe o perioadă lungă de timp.

(a) PCA se efectuează prin:

- (i) colectarea punctelor de scadență istorice care definesc curba pentru fiecare perioadă de tranzacționare din ultimii 5 ani, sau din anii menționați la punctul 6 din prezenta anexă;
- (ii) asigurarea faptului că fiecare punct de scadență este pozitiv; dacă un punct de scadență este negativ, toate punctele de scadență se deplasează cu numărul întreg minim sau cu procentul minim care asigură valori pozitive pentru toate punctele de scadență;
- (iii) calcularea randamentului pentru fiecare perioadă și fiecare punct de scadență, și anume a logaritmului natural al raportului dintre prețul/nivelul de la sfârșitul fiecărei perioade de observare și prețul/nivelul de la sfârșitul perioadei precedente;
- (iv) corectarea randamentelor observate la fiecare punct de scadență, astfel încât media setului de randamente rezultat la fiecare astfel de punct să fie zero;
- (v) calcularea matricei de covarianță dintre diferitele scadențe prin însumarea randamentelor;
- (vi) calcularea vectorilor proprii și a valorilor proprii ale matricei de covarianță;
- (vii) selectarea vectorilor proprii care corespund primelor trei valori proprii ca mărime;
- (viii) formarea unei matrice cu 3 coloane, în care prima coloană este vectorul propriu cu cea mai mare valoare proprie; coloana din mijloc este vectorul propriu cu a doua valoare proprie ca mărime, iar ultima coloană este vectorul propriu cu a treia valoare proprie ca mărime;
- (ix) proiectarea randamentelor pe cei 3 vectori proprii principali calculați în etapa precedentă, prin înmulțirea matricei $N \times M$ a randamentelor, obținută la punctul (iv), cu matricea $M \times 3$ a vectorilor proprii, obținută la punctul (viii);
- (x) calcularea matricei randamentelor care urmează să fie utilizate în simulare, prin înmulțirea rezultatului obținut la punctul (ix) cu matricea vectorilor proprii obținută la punctul (viii). Acesta este setul de valori care se utilizează în simulare.

(b) Simularea curbei se efectuează după cum urmează:

- (i) pasul de timp în simulare este o perioadă. Pentru fiecare perioadă de observare din perioada de deținere recomandată, se selectează în mod aleatoriu un rând din matricea randamentelor calculată anterior. Randamentul pentru fiecare punct de scadență, T , este suma valorilor aflate la intersecția coloanei corespunzătoare punctului de scadență T cu rândurile selectate;
- (ii) rata simulată pentru fiecare punct de scadență T este rata curentă la punctul de scadență T :

- înmulțită cu exponentul randamentului simulat,

▼B

- ajustată pentru a ține seama de toate deplasările efectuate cu scopul de a asigura valori pozitive pentru toate punctele de scadență și
- ajustată astfel încât media estimată să corespundă ratei curente estimate la punctul de scadență T , la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.

24. Pentru PRIIP din categoria 3, care sunt caracterizate de o protecție necondiționată a capitalului, creatorul PRIIP poate considera că VaR la nivelul de încredere de 97,5 % este egală cu nivelul protecției necondiționate a capitalului la sfârșitul perioadei de deținere recomandate, actualizat pentru data curentă utilizând factorul estimat de actualizare fără risc.

Determinarea clasei MRM pentru PRIIP din categoria 4

25. Dacă performanța unui PRIIP, sau a unei componente a unui PRIIP, depinde de un factor (factori) neobservat (neobservați) pe piață sau aflat (aflați), într-o anumită măsură, sub controlul creatorului de PRIIP, acesta trebuie să urmeze metoda descrisă în prezenta secțiune, pentru a ține seama de acest factor (acești factori).
26. Se identifică diferitele componente ale PRIIP care contribuie la performanța acestuia, pentru ca acele componente care nu sunt integral sau parțial dependente de un factor neobservat (factori neobservați) pe piață să fie tratate conform metodelor relevante prevăzute în prezenta anexă pentru PRIIP din categoria 1, 2 sau 3. Pentru fiecare dintre aceste componente se calculează o VEV.
27. Pentru componenta PRIIP care depinde integral sau parțial de un factor neobservat (factori neobservați) pe piață trebuie să se aplice standarde de reglementare și standarde ale sectorului, bine definite și recunoscute, de determinare a estimărilor relevante în ceea ce privește contribuția viitoare a acestor factori și eventuala incertitudine a contribuției respective. În cazul în care componenta nu depinde integral de un factor neobservat pe piață, se aplică metoda *bootstrap* prevăzută pentru PRIIP din categoria 3, pentru a ține seama de factorii de piață. VEV pentru componenta PRIIP este rezultatul combinației dintre metoda *bootstrap* și standarde ale sectorului și de reglementare, bine definite și recunoscute, de determinare a estimărilor relevante în ceea ce privește contribuția viitoare a acestor factori neobservați pe piață.
28. Pentru a obține o VEV globală a PRIIP se ponderează în mod proporțional VEV ale tuturor componentelor PRIIP. La pondereare, se ține seama de caracteristicile produselor. După caz, se iau în considerare algoritmi care minimizează riscul de piață, precum și caracteristicile componentei de participare la profit.
29. Pentru PRIIP din categoria 4, care sunt caracterizate de o protecție necondiționată a capitalului, creatorul PRIIP poate considera că VaR la nivelul de încredere de 97,5 % este egală cu nivelul protecției necondiționate a capitalului la sfârșitul perioadei de deținere recomandate, actualizat pentru data curentă utilizând factorul estimat de actualizare fără risc.

PARTEA 2

Metoda de evaluare a riscului de credit

I. CERINȚE GENERALE

30. Se consideră că un PRIIP sau investițiile ori expunerile sale suport implică un risc de credit, dacă randamentul PRIIP sau al investițiilor ori al expunerilor sale suport depinde de bonitatea creatorului PRIIP sau a unei părți obligate să efectueze, direct sau indirect, plăți către investitor. Nu este necesar să se evalueze riscul de credit al unui PRIIP cu clasa MRM 7.
31. Dacă o entitate se angajează direct să efectueze o plată către un investitor individual pentru un PRIIP, se evaluează riscul de credit al entității care este debitorul direct.

▼B

32. Dacă toate obligațiile de plată ale unui debitor sau ale unuia ori mai multor debitori indirecti sunt garantate necondiționat și irevocabil de către o altă entitate (garantul), se poate utiliza evaluarea riscului de credit al garantului, dacă este mai favorabilă decât evaluarea riscului de credit al debitorului sau debitorilor respectivi.
33. În cazul PRIIP care sunt expuse la investiții sau tehnici suport, inclusiv al PRIIP care implică ele însele un risc de credit sau care, la rândul lor, efectuează investiții suport care implică un risc de credit, se evaluează atât riscul de credit aferent PRIIP, cât și riscul de credit aferent investițiilor sau expunerilor suport (inclusiv expunerilor față de alte PRIIP), prin metoda transparenței și adoptând o evaluare în cascadă, dacă este necesar.
34. Dacă riscul de credit există numai la nivelul investițiilor sau al expunerilor suport (inclusiv al expunerilor față de alte PRIIP), acesta nu se evaluează la nivelul PRIIP, ci la nivelul investițiilor sau al expunerilor suport respective, prin metoda transparenței. Dacă PRIIP este un organism de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM) sau un fond de investiții alternative (FIA), se consideră că acestea nu implică un risc de credit, dar investițiile sau expunerile lor suport se evaluează, dacă este necesar.
35. Dacă PRIIP este expus la mai multe investiții suport care implică o expunere la riscul de credit, riscul de credit aferent fiecărei investiții suport care reprezintă o expunere de 10 % sau mai mult din totalul activelor PRIIP sau din valoarea PRIIP se evaluează separat.
36. În sensul evaluării riscului de credit, se consideră că investițiile sau expunerile suport la instrumente financiare derivate tranzacționate la bursă sau la instrumente financiare derivate extrabursiere compensate nu prezintă un risc de credit. Dacă o expunere este garantată integral și în mod adecvat sau dacă expunerile negarantate care implică un risc de credit reprezintă mai puțin de 10 % din totalul activelor PRIIP sau din valoarea PRIIP, se consideră că nu există un risc de credit.

II. EVALUAREA RISCULUI DE CREDIT

Evaluarea creditului în cazul debitorilor

37. Dacă sunt disponibile, creatorul de PRIIP desemnează *ex ante* una sau mai multe instituții externe de evaluare a creditului (ECAI), certificate sau înregistrate la Autoritatea Europeană pentru Valori Mobiliare și Piețe (ESMA) în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾, la ale căror evaluări ale creditului se raportează în mod consecvent pentru evaluarea riscului de credit. Dacă, în conformitate cu această politică, sunt disponibile mai multe evaluări ale creditului, se utilizează ratingul median, selectând cea mai mică dintre cele două valori care se află în mijloc în cazul unui număr par de evaluări.
38. Nivelul riscului de credit al PRIIP și al fiecărui debitor relevant se evaluează, după caz, pe baza:
 - (a) evaluării creditului atribuite de o ECAI unui PRIIP;
 - (b) evaluării creditului atribuite de o ECAI debitorului relevant;
 - (c) evaluării implicite a creditului stabilite la punctul 43 din prezenta anexă, în lipsa evaluării creditului de la (a) sau (b) sau a ambelor.

⁽¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1060/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 privind agențiile de rating de credit (JO L 302, 17.11.2009, p. 1).

▼B

Correspondența dintre evaluările creditului și nivelurile de calitate a creditului

39. Clasificarea evaluărilor de credit efectuate de ECAI pe o scară obiectivă a nivelurilor de calitate a creditului se bazează pe Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1800 al Comisiei ⁽¹⁾.
40. În cazul evaluării riscului de credit prin metoda transparenței, nivelul atribuit de calitate a creditului corespunde mediei ponderate a nivelurilor de calitate a creditului aferente fiecărui debitor relevant pentru care trebuie efectuată o evaluare a creditului, în mod proporțional cu totalul activelor pe care aceștia le reprezintă.
41. În cazul evaluării riscului de credit în cascadă, toate expunerile la riscul de credit se evaluează separat, per strat, iar nivelul atribuit de calitate a creditului este cel mai înalt nivel de calitate a creditului, în condițiile în care un nivel 3 de calitate a creditului este mai înalt decât un nivel 1 de calitate a creditului.
42. Nivelul de calitate a creditului conform punctului 38 din prezenta anexă se ajustează, potrivit tabelului de mai jos, în funcție de scadența PRIIP sau de perioada de deținere recomandată a PRIIP, cu excepția cazului în care a fost atribuită o evaluare a creditului care reflectă scadența sau perioada de deținere recomandată:

Nivelul de calitate a creditului conform punctului 38 din prezenta anexă	Nivelul ajustat de calitate a creditului, în cazul în care scadența PRIIP, sau perioada de deținere recomandată, dacă PRIIP nu are scadență, este de până la un an	Nivelul ajustat de calitate a creditului, în cazul în care scadența PRIIP, sau perioada de deținere recomandată, dacă PRIIP nu are scadență, este cuprinsă între un an și doisprezece ani	Nivelul ajustat de calitate a creditului, în cazul în care scadența PRIIP, sau perioada de deținere recomandată, dacă PRIIP nu are scadență, depășește doisprezece ani
0	0	0	0
1	1	1	1
2	1	2	2
3	2	3	3
4	3	4	5
5	4	5	6
6	6	6	6

43. Dacă debitorul nu are evaluări externe ale creditului, evaluarea implicită a creditului menționată la punctul 38 din prezenta anexă este:

⁽¹⁾ Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/1800 al Comisiei din 11 octombrie 2016 de stabilire a standardelor tehnice de punere în aplicare cu privire la clasificarea evaluărilor de credit ale instituțiilor externe de evaluare a creditului pe o scară obiectivă a nivelurilor de calitate a creditului, în conformitate cu Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului (JO L 275, 12.10.2016, p. 19).

▼B

(a) nivelul 3 de calitate a creditului, dacă debitorul este constituit ca instituție de credit sau societate de asigurări în conformitate cu legislația aplicabilă a Uniunii sau în conformitate cu un cadru legislativ considerat echivalent în temeiul legislației Uniunii și dacă ratingul statului membru în care debitorul își are domiciliul este nivelul 3 de calitate a creditului;

(b) nivelul 5 de calitate a creditului, în cazul oricărui alt debitor.

III. MĂSURA RISCULUI DE CREDIT

44. Se alocă fiecărui PRIIP o măsură a riscului de credit (*credit risk measure* – CRM) pe o scară de la 1 la 6 conform tabelului de corespondență prevăzut la punctul 45 din prezenta anexă și se aplică, după caz, factorii de minimizare a riscului de credit menționați la punctele 46, 47, 48 și 49 din prezenta anexă sau factorii de majorare a riscului de credit menționați la punctele 50 și 51 din prezenta anexă.

45. Tabel de corespondență între nivelurile de calitate a creditului și CRM:

Nivelul ajustat de calitate a creditului	Măsura riscului de credit
0	1
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6

46. CRM atribuită poate fi 1, dacă activele unui PRIIP, sau garanția reală adecvată ori activele cu care este garantată obligația de plată a PRIIP, sunt:

- (a) în orice moment până la scadență, echivalente cu obligațiile de plată ale PRIIP către investitorii săi;
- (b) deținute de un terț într-un cont separat, în condiții echivalente cu cele prevăzute în Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾ sau în Directiva 2014/91/UE ⁽²⁾; și
- (c) neaccesibile, în nicio circumstanță, altor creditori ai creatorului PRIIP, în temeiul legislației aplicabile.

47. CRM atribuită poate fi 2, dacă activele unui PRIIP, sau garanția reală adecvată ori activele cu care este garantată obligația de plată a PRIIP, sunt:

- (a) în orice moment până la scadență, echivalente cu obligațiile de plată ale PRIIP către investitorii săi;

⁽¹⁾ Directiva 2011/61/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 8 iunie 2011 privind administratorii fondurilor de investiții alternative și de modificare a Directivelor 2003/41/CE și 2009/65/CE și a Regulamentelor (CE) nr. 1060/2009 și (UE) nr. 1095/2010 (JO L 174, 1.7.2011, p. 1).

⁽²⁾ Directiva 2014/91/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 2014 de modificare a Directivei 2009/65/CE de coordonare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind organismele de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în ceea ce privește funcțiile de depozitar, politicile de remunerare și sancțiunile (JO L 257, 28.8.2014, p.186).

▼B

- (b) identificate și deținute în conturi sau înscrise în registre în baza legislației aplicabile, inclusiv a articolelor 275 și 276 din Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului ⁽¹⁾; și
- (c) de așa natură încât creanțele investitorilor individuali au prioritate față de creanțele altor creditori ai creatorului de PRIIP sau ai oricărei părți obligate să efectueze, direct sau indirect, plăți relevante către investitor.
48. Dacă riscul de credit se evaluează prin metoda transparenței sau în cascadă, factorii de minimizare menționați la punctele 46 și 47 din prezenta anexă se pot aplica și la evaluarea riscului de credit al fiecărui debitor suport.
49. Dacă un PRIIP nu poate satisface criteriile menționate la punctul 47 din prezenta anexă, CRM determinată conform punctului 45 din prezenta anexă poate fi micșorată cu o clasă în cazul în care creanțele investitorilor individuali au prioritate față de creanțele creditorilor obișnuiți, astfel cum se prevede la articolul 108 din Directiva 2014/59/UE, ai creatorului de PRIIP sau ai oricărei părți obligate să efectueze, direct sau indirect, plăți relevante către investitor, în măsura în care debitorul este supus cerințelor prudențiale relevante în ceea ce privește asigurarea unui echilibru adecvat între active și obligații.
50. CRM determinată conform punctului 45 din prezenta anexă se majorează cu două clase în cazul în care creanța investitorului individual este subordonată creanțelor creditorilor de rang superior.
51. CRM determinată conform punctului 45 din prezenta anexă se majorează cu trei clase dacă PRIIP face parte din fondurile proprii ale debitorului PRIIP, definite la articolul 4 alineatul (1) punctul 118 din Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului ⁽²⁾ sau la articolul 93 din Directiva 2009/138/UE.

PARTEA 3**Agregarea riscului de piață și a riscului de credit în indicatorul sintetic de risc**

52. Indicatorul sintetic global de risc (SRI) se atribuie în funcție de combinația dintre clasele CRM și MRM, conform tabelului următor:

<div>Clasa CRM \ Clasa MRM</div>	MR1	MR2	MR3	MR4	MR5	MR6	MR7
CR1	1	2	3	4	5	6	7
CR2	1	2	3	4	5	6	7
CR3	3	3	3	4	5	6	7
CR4	5	5	5	5	5	6	7
CR5	5	5	5	5	5	6	7
CR6	6	6	6	6	6	6	7

Date de monitorizare cu relevanță pentru indicatorul sintetic de risc

53. Creatorul PRIIP monitorizează datele de piață relevante pentru calculul clasei MRM și, dacă MRM trece într-o altă clasă, acesta atribuie PRIIP clasa MRM

⁽¹⁾ Directiva 2009/138/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2009 privind accesul la activitate și desfășurarea activității de asigurare și de reasigurare (Solvabilitate II) (JO L 335, 17.12.2009, p. 1).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 575/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 26 iunie 2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și firmele de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012 (JO L 176, 27.6.2013, p. 1).

▼B

în care PRIIP s-a încadrat în majoritatea punctelor de referință din cursul ultimelor patru luni.

54. Creatorul PRIIP monitorizează, de asemenea, criteriile de risc de credit relevante pentru calculul CRM și, dacă în conformitate cu aceste criterii CRM trece într-o altă clasă, acesta reatribuie PRIIP clasa CRM relevantă.
55. Revizuirea claselor MRM se efectuează întotdeauna în urma unei decizii a creatorului PRIIP referitoare la politica și/sau la strategia de investiții a PRIIP. În aceste circumstanțe, se consideră că orice modificare a MRM este o nouă determinare a clasei MRM a PRIIP și, prin urmare, trebuie efectuată în conformitate cu normele generale privind stabilirea unei clase MRM pentru categoria respectivă de PRIIP.

PARTEA 4

Riscul de lichiditate

56. Se consideră că un PRIIP are un risc de lichiditate semnificativ, dacă este îndeplinit unul dintre următoarele criterii:
 - (a) PRIIP este admis la tranzacționare pe o piață secundară sau într-un sistem alternativ de lichiditate și nu există o lichiditate angajată, oferită de formatorii de piață sau de creatorul PRIIP, astfel încât lichiditatea depinde numai de existența cumpărătorilor și vânzătorilor pe piața secundară sau în sistemul alternativ de lichiditate, ținând seama de faptul că tranzacționarea regulată a unui produs la un moment dat nu garantează tranzacționarea regulată a aceluiași produs în orice alt moment;
 - (b) profilul mediu de lichiditate al investițiilor suport este semnificativ mai scăzut decât frecvența obișnuită de rambursare a PRIIP, atunci când și în măsura în care lichiditatea oferită de PRIIP este condiționată de lichidarea activelor sale suport;
 - (c) creatorul PRIIP estimează că investitorul individual se poate confrunta cu dificultăți semnificative în ceea ce privește timpul sau costurile de dezinvestire pe durata de viață a produsului, în funcție de condițiile specifice de piață.
57. Se consideră că un PRIIP este, contractual sau nu, nelichid, dacă este îndeplinit unul dintre următoarele criterii:
 - (a) PRIIP nu este admis la tranzacționare pe o piață secundară și niciun sistem alternativ de lichiditate nu este propus de creatorul PRIIP ori de o parte terță sau sistemul alternativ de lichiditate este supus unor limitări semnificative, care includ sancțiuni substanțiale în caz de ieșire anticipată sau prețuri de răscumpărare discreționare, sau nu există proceduri pentru obținerea de lichidități;
 - (b) PRIIP oferă posibilități de ieșire anticipată sau de răscumpărare înainte de scadență, dar acestea sunt supuse fie unor limitări semnificative, care includ sancțiuni substanțiale în caz de ieșire sau prețuri de răscumpărare discreționare, fie aprobării prealabile a creatorului PRIIP, fiind la discreția acestuia;
 - (c) PRIIP nu oferă posibilități de ieșire anticipată sau de răscumpărare înainte de scadență.
58. În toate celelalte cazuri, se consideră că PRIIP este lichid.

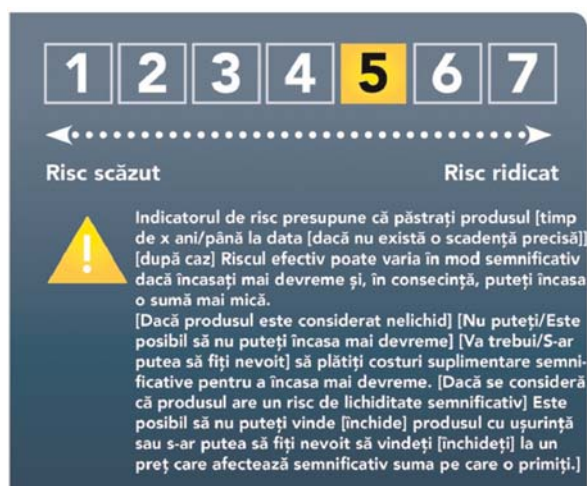
▼B

ANEXA III

PREZENTAREA SRI

Formatul de prezentare

1. Creatorii de PRIIP trebuie să utilizeze formatul de mai jos pentru prezentarea SRI în documentul cu informații esențiale. Numărul relevant se evidențiază astfel cum este indicat, în funcție de SRI al PRIIP.

Ghid de completare în ceea ce privește SRI

2. Textul explicativ care se inserează după SRI expune pe scurt scopul SRI și riscurile aferente.
3. Imediat sub SRI, se indică durata perioadei de deținere recomandate. În plus, în următoarele cazuri se include o avertizare direct sub SRI:
 - (a) dacă se consideră că riscul PRIIP este semnificativ mai mare în cazul în care perioada de deținere este diferită;
 - (b) dacă se consideră că PRIIP, prin contract sau nu, are un risc de lichiditate semnificativ sau este nelichid.
4. Pentru fiecare PRIIP, textul explicativ include, după caz:
 - (a) o avertizare cu caractere aldine, dacă:
 - (i) se consideră că PRIIP are riscul valutar menționat la articolul 3 alineatul (2) litera (c) din prezentul regulament (elementul C);
 - (ii) PRIIP implică adăugarea unei eventuale obligații la investiția inițială (elementul D);
 - (b) după caz, o explicație a riscurilor semnificative ale PRIIP care nu pot fi reflectate în mod adecvat de SRI (elementul E);
 - (c) precizarea:
 - (i) dacă este cazul, că PRIIP include o protecție (parțială) a capitalului împotriva riscului de piață, inclusiv specificarea procentului din capitalul investit care este protejat (elementul F);
 - (ii) condițiilor specifice ale limitărilor, dacă protecția (parțială) a capitalului împotriva riscului de piață este limitată (elementul G);
 - (iii) dacă este cazul, că PRIIP nu include nicio protecție a capitalului împotriva riscului de piață (elementul H);
 - (iv) dacă este cazul, că PRIIP nu include nicio protecție a capitalului împotriva riscului de credit (elementul I);

▼B

- (v) condițiilor specifice ale limitărilor, dacă protecția împotriva riscului de credit este limitată (elementul J).
5. În cazul PRIIP care oferă o gamă de opțiuni pentru investiții, creatorii de PRIIP utilizează pentru prezentarea SRI formatul menționat la punctul 1 din prezenta anexă, indicând toate clasele de risc oferite, de la cea mai scăzută până la cea mai ridicată.
6. În cazul instrumentelor financiare derivate care sunt contracte futures, opțiuni de cumpărare și opțiuni de vânzare tranzacționate pe o piață reglementată sau pe o piață dintr-o țară terță, considerată a fi echivalentă cu o piață reglementată în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, se includ și elementele A, B și, după caz, H.

Texte explicative

7. Pentru prezentarea SRI, inclusiv astfel cum se indică la punctul 4 din prezenta anexă, se utilizează următoarele texte explicative, după caz:

[Elementul A] Indicatorul sintetic de risc arată nivelul de risc al acestui produs în comparație cu alte produse. Acesta indică probabilitatea ca produsul să implice o pierdere de bani din cauza evoluțiilor înregistrate pe piețe sau din cauză că nu suntem în măsură să efectuăm plăți către dumneavoastră.

[Elementul B] Am încadrat acest produs în clasa de risc [1/2/3/4/5/6/7] din 7, care este [1=„cea mai scăzută clasă de risc” / 2=„o clasă scăzută de risc” / 3=„o clasă scăzută spre medie de risc” / 4=„o clasă medie de risc” / 5=„o clasă medie spre ridicată de risc” / 6=„o clasă ridicată de risc” / 7=„cea mai ridicată clasă de risc”].

[A se insera, în plus, o *scurtă explicație, de maximum 300 de caractere în limbaj obișnuit, a clasificării produsului*]

[Exemplu de explicație: Aceasta înseamnă că pierderile potențiale asociate performanței viitoare vor avea un nivel [1=„foarte scăzut”/2=„scăzut”/3=„mediu spre scăzut”/4=„mediu”/5=„mediu spre ridicat”/6=„ridicat”/7=„foarte ridicat”] și că este [1, 2=„foarte puțin probabil”/3=„puțin probabil”/4=„posibil”/5=„probabil”/6=„foarte probabil”] ca deteriorarea condițiilor de piață să afecteze capacitatea [noastră] [X] de a efectua plăți către dumneavoastră.]

[[După caz:] Elementul C, cu caractere aldine] Atenție la riscul valutar. Veți primi plăți într-o altă monedă și, prin urmare, randamentul final pe care îl veți obține va depinde de cursul de schimb dintre cele două monede. Acest risc nu este inclus în indicatorul menționat mai sus.

[[După caz:] Elementul D] În unele circumstanțe, poate fi necesar să efectuați plăți suplimentare, pentru a acoperi pierderile. (cu caractere aldine) Pierderea totală pe care este posibil să o suportați poate depăși substanțial suma investită.

[După caz:] [Elementul E] [A se explica, utilizând maximum 200 de caractere, celelalte riscuri semnificative legate de PRIIP care nu sunt incluse în indicatorul sintetic de risc]

[După caz:] [Elementul F] [Aveți dreptul la restituirea a cel puțin [a se insera %] din capitalul dumneavoastră. Orice sumă suplimentară și orice creștere a randamentului depind de performanța viitoare a pieței și sunt incerte.]

[După caz:] [Elementul G] [Această protecție împotriva performanței viitoare a pieței nu se aplică însă dacă [...]]

— [în cazul în care ieșirea anticipată este supusă unor condiții] încasați înainte de [... ani/luni/zile]

— [în cazul în care trebuie efectuate alte plăți] nu efectuați plățile dumneavoastră la timp

▼B

— [în cazul în care se aplică alte limitări: a se explica aceste limitări utilizând un limbaj obișnuit și maximum [...] caractere.]

[După caz:] [Elementul H] [Acest produs nu include nicio protecție împotriva performanței viitoare a pieței și, prin urmare, puteți pierde toată investiția dumneavoastră sau o parte din aceasta.]

[După caz:] [Elementul I] [Dacă (nu suntem) în măsură să vă plătim suma datorată, puteți pierde întreaga investiție.]

[După caz:] [Elementul J] [Puteți beneficia însă de o schemă de protecție a consumatorilor (a se vedea secțiunea „Ce se întâmplă dacă nu putem plăti?”). Indicatorul de mai sus nu ia în considerare această protecție.]

ANEXA IV

SCENARII DE PERFORMANȚĂ

Numărul de scenarii

1. Cele patru scenarii de performanță prevăzute de prezentul regulament, care indică o serie de randamente posibile, sunt următoarele:
 - (a) scenariul favorabil;
 - (b) scenariul moderat;
 - (c) scenariul nefavorabil;
 - (d) scenariul de criză.
2. Scenariul de criză prezintă efectele negative semnificative asociate produsului care nu sunt reflectate de scenariul nefavorabil menționat la punctul 1 litera (c) din prezenta anexă. Dacă pentru scenariile de performanță prevăzute la punctul 1 literele (a)-(c) din prezenta anexă sunt indicate perioade intermediare, scenariul de criză prezintă, de asemenea, astfel de perioade.
3. Scenariul suplimentar pentru produsele de investiții bazate pe asigurări se bazează pe scenariul moderat menționat la punctul 1 litera (b), dacă performanța este relevantă pentru randamentul investiției.

Calculul valorilor scenariilor pentru perioada de deținere recomandată

4. Valorile diferitelor scenarii de performanță se calculează în același mod ca măsura riscului de piață. Valorile scenariilor se calculează pentru perioada de deținere recomandată.
5. Scenariul nefavorabil este valoarea PRIIP la a 10-a percentilă.
6. Scenariul moderat este valoarea PRIIP la a 50-a percentilă.
7. Scenariul favorabil este valoarea PRIIP la a 90-a percentilă.
8. Scenariul de criză este valoarea PRIIP care rezultă din metodologia descrisă la punctele 10 și 11 din prezenta anexă pentru PRIIP din categoria 2 și la punctele 12 și 13 din prezenta anexă pentru PRIIP din categoria 3.
9. Pentru PRIIP din categoria 2, valorile estimate la sfârșitul perioadei de deținere recomandate sunt:
 - (a) Scenariul nefavorabil:

$$\text{Exp} \left[M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (-1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} + 0,0724 * \mu_2 / N - 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- (b) Scenariul moderat:

$$\text{Exp} \left[M1 * N - \sigma \mu_1 / 6 - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

- (c) Scenariul favorabil:

$$\text{Exp} \left[M1 * N + \sigma \sqrt{N} * (1,28 + 0,107 * \mu_1 / \sqrt{N} - 0,0724 * \mu_2 / N + 0,0611 * \mu_1^2 / N) - 0,5 \sigma^2 N \right]$$

unde N este numărul de perioade de tranzacționare din perioada de deținere recomandată, iar ceilalți termeni sunt definiți la punctul 12 din anexa II.

10. Pentru PRIIP din categoria 2, calculul scenariului de criză cuprinde următoarele etape:

▼ B

- (a) Se identifică un subinterval de lungime w care corespunde următoarelor intervale:

	1 an	> 1 an
Prețuri zilnice	21	63
Prețuri săptămânale	8	16
Prețuri lunare	6	12

- (b) Se identifică pentru fiecare subinterval de lungime w randamentele istorice log-normale r_t , unde $t=t_0, t_1, t_2, \dots, t_N$.
- (c) Se măsoară volatilitatea pe baza formulei de mai jos, de la $t_i = t_0$ până la $t_i = t_{N-w}$

$${}^w\sigma_S = \sqrt{\frac{\sum_{t_i}^{t_i+w} (r_{t_i} - {}^{t_i+w}M_1)^2}{M_w}}$$

Unde M_w este numărul de observații din subinterval și ${}^{t_i+w}M_1$ este media tuturor randamentelor istorice log-normale din subintervalul corespunzător.

- (d) Se deduce valoarea care corespunde celei de a 99-a percentile pentru un an și celei de a 90-a percentile pentru celelalte perioade de deținere. Această valoare este volatilitatea în condiții de criză ${}^w\sigma_S$.
11. Pentru PRIIP din categoria 2, valorile estimate la sfârșitul perioadei de deținere recomandate pentru scenariul de criză sunt:

$$Scenariu_{Criză} = e \left[{}^w\sigma_S * \sqrt{N} * \left(z_\alpha + \left[\frac{(Z_\alpha^2 - 1)}{6} \right] * \frac{\mu_1}{\sqrt{N}} + \left[\frac{(z_\alpha^3 - 3z_\alpha)}{24} \right] * \frac{\mu_2}{N} - \left[\frac{(2z_\alpha^3 - 5z_\alpha)}{36} \right] * \frac{\mu_1^2}{N} \right) - 0,5 {}^w\sigma_S^2 N \right]$$

unde z_α este o valoare selectată proprie a PRIIP la percentila extremă care corespunde unei valori de 1 % pentru un an și de 5 % pentru alte perioade de deținere.

12. Pentru PRIIP din categoria 3 se efectuează următoarele ajustări ale calculului scenariilor de performanță favorabil, moderat și nefavorabil:
- (a) randamentul estimat pentru fiecare activ sau active este randamentul observat în cursul perioadei menționate la punctul 6 din anexa II;
- (b) performanța estimată se calculează la sfârșitul perioadei de deținere recomandate și nu se actualizează cu ajutorul factorului estimat de actualizare fără risc.
13. Pentru PRIIP din categoria 3 se efectuează următoarele ajustări pentru calculul scenariului de criză:
- (a) Se deduce volatilitatea în condiții de criză ${}^w\sigma_S$ pe baza metodologiei definite la punctul 10 din prezenta anexă;
- (b) se recalculează randamentele istorice r_t , pe baza formulei de mai jos;

$$r_t^{adj} = r_t * \frac{{}^w\sigma_S}{\sigma_S}$$

- (c) se aplică metoda bootstrap privind r_t^{adj} , astfel cum se descrie la punctul 22 din anexa II;

▼B

- (d) se calculează randamentul fiecărui contract prin însumarea randamentelor din perioadele selectate și corectarea rezultatului pentru a se asigura că randamentul estimat măsurat cu ajutorul distribuției simulate a randamentelor este cel de mai jos

$$E^*[r_{bootstrapped}] = -0,5^w \sigma_S^2 N$$

unde $E^*[r_{bootstrapped}]$ este noua medie simulată.

14. Pentru PRIIP din categoria 3, scenariul de criză este valoarea PRIIP la percentila extremă z_α , astfel cum este definită la punctul 11 din prezenta anexă, a distribuției simulate, astfel cum se prevede la punctul 13 din prezenta anexă.
15. Pentru PRIIP din categoria 4 se utilizează, în cazul factorilor neobservați pe piață, metoda prevăzută la punctul 27 din anexa II, combinată, dacă este necesar, cu metoda pentru PRIIP din categoria 3. Metodele relevante pentru PRIIP din categoria 2, prevăzute la punctele 9-11 din prezenta anexă, și metodele relevante pentru PRIIP din categoria 3, prevăzute la punctele 12-14 din prezenta anexă, se utilizează pentru componentele relevante ale PRIIP, dacă PRIIP combină diferite componente. Scenariile de performanță sunt media ponderată a componentelor relevante. La calculul performanței se ține seama de caracteristicile produselor și de protecția capitalului.
16. Pentru PRIIP din categoria 1, definite la punctul 4 literele (a) și (b) din anexa II, care nu sunt contracte futures, opțiuni de cumpărare și opțiuni de vânzare tranzacționate pe o piață reglementată sau pe o piață dintr-o țară terță, considerată a fi echivalentă cu o piață reglementată în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, scenariile de performanță se calculează conform punctelor 12-14 din prezenta anexă.
17. Pentru PRIIP din categoria 1 care sunt contracte futures, opțiuni de cumpărare și opțiuni de vânzare tranzacționate pe o piață reglementată sau pe o piață dintr-o țară terță, considerată a fi echivalentă cu o piață reglementată în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, scenariile de performanță sunt prezentate sub formă de diagrame ale structurii randamentului. Se include o diagramă pentru prezentarea performanței în toate scenariile, pentru diferite niveluri ale valorii suport. Pe axa orizontală a diagramei se indică diferitele prețuri posibile ale valorii suport, iar pe axa verticală se indică profitul sau pierderea la diferitele prețuri ale valorii suport. Diagrama arată, pentru fiecare preț al valorii suport, profitul sau pierderea rezultată, precum și prețul valorii suport la care profitul sau pierderea sunt egale cu zero.
18. Pentru PRIIP din categoria 1 definite la punctul 4 litera (c) din anexa II se furnizează cea mai bună estimare rezonabilă și prudentă a valorilor așteptate pentru scenariile de performanță prevăzute la punctul 1 literele (a)-(c) din prezenta anexă la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.

Scenariile selectate și prezentate trebuie să fie coerente cu celelalte informații cuprinse în documentul cu informații esențiale, inclusiv cu profilul general de risc al PRIIP, și să le completeze. Creatorul PRIIP asigură coerența scenariilor cu concluziile guvernanței interne a produsului, inclusiv, printre altele, cu testele de stres la care a supus PRIIP și cu datele și analizele utilizate pentru obținerea celorlalte informații conținute în documentul cu informații esențiale.

Scenariile sunt selectate astfel încât să ofere o prezentare echilibrată a rezultatelor posibile ale produsului atât în condiții favorabile, cât și în condiții nefavorabile; sunt prezentate numai scenariile care pot fi estimate în mod rezonabil. Scenariile sunt selectate astfel încât să nu evidențieze în mod exagerat rezultatele favorabile în detrimentul celor nefavorabile.

▼B*Calculul valorilor estimate pentru perioadele de deținere intermediare*

19. Pentru PRIIP cu o perioadă de deținere recomandată cuprinsă între 1 și 3 ani, se indică performanța pentru 2 perioade de deținere diferite: la sfârșitul primului an și la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.
20. Pentru PRIIP cu o perioadă de deținere recomandată de 3 ani sau mai mare, se indică performanța pentru 3 perioade de deținere diferite: la sfârșitul primului an, după un interval egal cu jumătate din perioada de deținere recomandată, rotunjit până la sfârșitul celui mai apropiat an, și la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.
21. Pentru PRIIP cu o perioadă de deținere recomandată de 1 an sau mai puțin, nu se prezintă scenarii de performanță pentru perioade de deținere intermediare.
22. Pentru PRIIP din categoria 2, valorile indicate pentru perioadele intermediare se calculează cu formulele de la punctele 9-11 din prezenta anexă, unde N este numărul de perioade de tranzacționare cuprinse între data de început și cea de sfârșit a perioadei intermediare.
23. Pentru PRIIP din categoria 1 și PRIIP din categoria 4, valorile indicate pentru perioadele intermediare se estimează de către creatorul PRIIP într-un mod coerent cu estimarea de la sfârșitul perioadei de deținere recomandate. În acest scop, metoda utilizată pentru a estima valoarea PRIIP la începutul fiecărei perioade intermediare trebuie să conducă la aceeași valoare pentru întreaga perioadă de deținere recomandată ca și metoda indicată la punctele 16 și, respectiv, 15 din prezenta anexă.
24. Pentru PRIIP din categoria 3, în vederea elaborării scenariilor favorabil, moderat, nefavorabil și de criză pentru o perioadă intermediară din perioada de deținere recomandată, creatorul PRIIP alege trei simulări suport, după cum se arată la punctele 16-24 din anexa II pentru calculul MRM, și o simulare suport, după cum se arată la punctul 13 din prezenta anexă, bazate numai pe nivelurile suport și astfel încât să asigure probabilitatea ca valoarea simulată a PRIIP pentru perioada intermediară respectivă să fie coerentă cu scenariul relevant.
 - (a) În vederea elaborării scenariilor favorabil, moderat, nefavorabil și de criză pentru o perioadă intermediară în cazul unui PRIIP din categoria 3 care are un singur suport și despre a cărui valoare se știe că este o funcție crescătoare a nivelului suportului său, creatorul PRIIP alege trei simulări suport, după cum se arată la punctele 16-24 din anexa II pentru calculul MRM, și o simulare suport, după cum se menționează la punctul 13 din prezenta anexă, care conduc la nivelul celei de a 90-a percentile pentru scenariul nefavorabil, la nivelul celei de a 50-a percentile pentru scenariul moderat, la nivelul celei de a 10-a percentile pentru scenariul favorabil și, respectiv, la nivelul percentilei care corespunde valorii de 1 % pentru un an și de 5 % pentru celelalte perioade de deținere pentru scenariul de criză.
 - (b) În vederea elaborării scenariilor favorabil, moderat, nefavorabil și de criză pentru o perioadă intermediară în cazul unui PRIIP din categoria 3 care are un singur suport și despre a cărui valoare se știe că este o funcție descrescătoare a nivelului suportului său, creatorul PRIIP alege trei simulări suport, după cum se arată la punctele 16-24 din anexa II pentru calculul MRM, și o simulare suport, după cum se arată la punctul 13 din prezenta anexă, care conduc la nivelul celei de a 90-a percentile pentru scenariul nefavorabil, la nivelul celei de a 50-a percentile pentru scenariul moderat, la nivelul celei de a 10-a percentile pentru scenariul favorabil și, respectiv, la nivelul percentilei care corespunde valorii de 1 % pentru un an și de 5 % pentru celelalte perioade de deținere pentru scenariul de criză.

▼B

- (c) În vederea elaborării scenariilor favorabil, moderat, nefavorabil și de criză pentru o perioadă intermediară în cazul unui PRIIP din categoria 3, altul decât cele menționate la literele (a) și (b), creatorul PRIIP alege valori suport care corespund nivelului celei de a 90-a, de a 50-a și de a 10-a percentile și nivelului percentilei care corespunde valorii de 1 % pentru un an și de 5 % pentru celelalte perioade de deținere a PRIIP și utilizează aceste valori ca valori de pornire pentru simularea efectuată în vederea determinării valorii PRIIP.
25. Pentru PRIIP din categoria 1 care sunt contracte futures, opțiuni de cumpărare și opțiuni de vânzare tranzacționate pe o piață reglementată sau pe o piață dintr-o țară terță, considerată a fi echivalentă cu o piață reglementată în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul (UE) nr. 600/2014, nu se includ scenarii de performanță pentru perioadele de deținere intermediare.
26. În cazul scenariilor favorabil, moderat și nefavorabil pentru perioade intermediare, distribuția estimată utilizată pentru citirea valorii PRIIP la diferite percentile trebuie să fie coerentă cu randamentul observat și volatilitatea observată în ultimii 5 ani pentru toate instrumentele de piață care determină valoarea PRIIP. În cazul scenariului de criză pentru perioade intermediare, distribuția estimată utilizată pentru citirea valorii PRIIP la diferite percentile trebuie să fie coerentă cu distribuția simulată pentru toate instrumentele de piață care determină valoarea PRIIP, astfel cum este prevăzută la punctele 11 și 13.
27. Scenariul nefavorabil este estimarea valorii PRIIP la începutul perioadei intermediare care corespunde celei de a 10-a percentile.
28. Scenariul moderat este estimarea valorii PRIIP la începutul perioadei intermediare care corespunde celei de a 50-a percentile.
29. Scenariul favorabil este estimarea valorii PRIIP la începutul perioadei intermediare care corespunde celei de a 90-a percentile.
30. Scenariul de criză este estimarea valorii PRIIP la începutul perioadei intermediare care corespunde nivelului percentilei aferent valorii de 1 % pentru un an și de 5 % pentru alte perioade de deținere a distribuției simulate, astfel cum se prevede la punctul 13.

Cerințe generale

31. Performanța PRIIP se calculează după deducerea tuturor costurilor aplicabile în conformitate cu anexa VI, pentru scenariul și perioada de deținere respective.
32. Aceasta se exprimă în unități monetare. Se utilizează sumele menționate la punctul 90 din anexa VI.
33. Performanța se indică și în procente, ca randament anual mediu al investiției. În acest caz, se calculează ca raport dintre performanța netă și suma investită inițial sau prețul plătit.

Pentru PRIIP în cazul cărora nu există o investiție inițială sau un preț plătit, cum ar fi contractele futures sau swap, procentul se calculează ținând seama de valoarea nominală a contractului, iar calculul se explică într-o notă de subsol.

34. Pentru un produs de investiții bazat pe asigurări, la calculul scenariilor de performanță pentru investiție, în plus față de metodele sus-menționate, inclusiv la punctul 15, se aplică următoarele:

- (a) se ia în considerare participarea viitoare la profit;
- (b) ipotezele privind participarea viitoare la profit trebuie să fie coerente cu ipoteza privind ratele anuale de randament ale activelor suport;

▼B

- (c) ipotezele privind modul de distribuire a profitului viitor între creatorul PRIIP și investorul individual, precum și alte ipoteze privind distribuirea profitului viitor trebuie să fie realiste și să corespundă practicilor economice curente și strategiei curente de afaceri a creatorului PRIIP. În cazul în care există suficiente dovezi că societatea își va schimba practicile sau strategia, ipotezele privind distribuirea profitului viitor trebuie să corespundă noilor practici sau noii strategii. Pentru asigurătorii de viață care intră sub incidența Directivei 2009/138/CE, aceste ipoteze trebuie să corespundă ipotezelor privind viitoarele decizii de management utilizate pentru evaluarea rezervelor tehnice din bilanțul „Solvabilitate II”;
- (d) dacă o componentă a performanței se referă la o participare la profit care se plătește în mod discreționar, această componentă se ia în considerare numai în scenariile de performanță favorabile;
- (e) scenariile de performanță se calculează pe baza sumelor investițiilor prevăzute la punctul 32 din prezenta anexă.

ANEXA V

METODA DE PREZENTARE A SCENARIILOR DE PERFORMANȚĂ

PARTEA 1

Specificații generale de prezentare

1. Scenariile de performanță sunt prezentate corect, precis și clar, nu induc în eroare investitorul și pot fi înțelese de investitorul individual mediu.
2. Dacă scenariile de performanță pot fi prezentate numai la scadență sau la sfârșitul perioadei de deținere recomandate, ca în cazul PRIIP menționate la punctul 21 din anexa IV, acest lucru se precizează clar în textul explicativ prevăzut la elementul E din partea 2 a prezentei anexe.
3. Textele explicative prevăzute la elementele A, B, C, D și F din partea 2 a prezentei anexe se includ în toate cazurile cu o singură excepție, și anume PRIIP din categoria 1 menționate la punctul 17 din anexa IV, pentru care se utilizează în schimb textele explicative prevăzute la elementele G-K.

PARTEA 2

Prezentarea scenariilor de performanță

Pentru toate PRIIP, cu excepția PRIIP din categoria 1 menționate la punctul 17 din anexa IV, creatorii de PRIIP prezintă scenariile de performanță utilizând formatele de mai jos în funcție de caracteristicile PRIIP, și anume dacă acesta presupune o investiție unică ori o primă unică sau plăți periodice ori prime eşalonate. Perioadele intermediare pot să difere în funcție de durata perioadei de deținere recomandate. Pentru produsele de investiții bazate pe asigurări se adaugă rânduri suplimentare pentru scenariul referitor la beneficiile asigurării, care include prima de risc biometric cumulativ corespunzătoare unui produs de investiții bazat pe asigurări, pentru care se plătesc prime eşalonate. Randamentele corespunzătoare acestui scenariu se indică numai în valori absolute.

Modelul A: Se plătește o singură investiție și/sau o primă unică.

Se plătește o singură investiție

Investiție ☐		1 an	[3] ani	[5] ani (perioada de deținere recomandată)
Scenarii				
Scenariul de criză	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul nefavorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul moderat	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul favorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐

▼ B*Se plătește o primă unică*

Investiție ☐ Prima de asigurare ☐		1 an	[3] ani	[5] ani (perioada de deținere recomandată)
Scenarii [în caz de supraviețuire]				
Scenariul de criză	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul nefavorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul moderat	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul favorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariu [în caz de deces]				
[Evenimentul asigurat]	Ce sumă pot primi beneficiarii dumneavoastră după deducerea costurilor	☐	☐	☐

Modelul B: Se plătesc investiții periodice și/sau prime eşalonate.

Se plătesc investiții periodice

Investiție ☐		1 an	[3] ani	[5] ani (perioada de deținere recomandată)
Scenarii				
Scenariul de criză	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul nefavorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul moderat	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul favorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Suma investită acumulată		☐	☐	☐

▼ B

Se plătesc prime eşalonate

Investiție ☐ Prima de asigurare ☐		1 an	[3] ani	[5] ani (perioada de deținere recomandată)
Scenarii [în caz de supraviețuire]				
Scenariul de criză	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul nefavorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul moderat	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Scenariul favorabil	Ce sumă puteți primi după deducerea costurilor	☐	☐	☐
	Randament mediu în fiecare an	☐	☐	☐
Suma investită acumulată		☐	☐	☐
Scenariu [în caz de deces]				
[Evenimentul asigurat] Ce sumă pot primi beneficiarii dumneavoastră după deducerea costurilor		☐	☐	☐
Primele de asigurare acumulate		☐	☐	☐

Scenarii de performanță

[Elementul A] [Acest tabel/această diagramă] arată banii pe care îi puteți primi în următorii [perioada de deținere recomandată] ani, în funcție de diferitele scenarii, presupunând că investiți [...] EUR [în fiecare an].

[Elementul B] Scenariile prezentate indică posibila performanță a investiției dumneavoastră. Puteți să le comparați cu scenariile altor produse.

[Elementul C] Scenariile prezentate sunt o estimare a performanței viitoare pe baza datelor din trecut referitoare la variația valorii acestei investiții și nu constituie un indicator exact. Suma pe care o veți obține va depinde de modul în care evoluează piața și de durata de timp pe care păstrați investiția/produsul.

[Elementul D] Scenariul de criză arată care este suma pe care ați putea să o primiți înapoi în circumstanțe de piață extreme și nu ține cont de situația în care nu suntem în măsură să vă plătim.

[După caz] [Elementul E] Pentru acest produs, banii nu se pot încasa [cu ușurință] anticipat. Acest lucru înseamnă că este dificil de estimat suma pe care o primiți dacă încasați înainte de [sfârșitul perioadei de deținere recomandate/scadență]. Fie nu veți putea încasa anticipat, fie va trebui să plătiți costuri ridicate sau să suportați o pierdere importantă.

[Elementul F] Cifrele indicate includ toate costurile produsului în sine [după caz]:[, dar este posibil să nu includă toate costurile pe care le plătiți consultantului sau distribuitorului dumneavoastră] [și, de asemenea, costurile consultantului sau distribuitorului dumneavoastră]. Cifrele nu iau în considerare situația dumneavoastră fiscală, care poate afecta, de asemenea, suma pe care o primiți.

[Elementul G] Această diagramă indică posibila performanță a investiției dumneavoastră. Puteți să o comparați cu diagramele de randament ale altor instrumente financiare derivate.

[Elementul H] Diagrama prezentată arată o gamă de rezultate posibile și nu indică exact suma pe care o puteți obține. Această sumă depinde de evoluția activului suport. Pentru fiecare valoare a activului suport, diagrama indică profitul pe care îl puteți obține sau pierderea pe care o puteți suferi cu acest

▼B

produs. Pe axa orizontală sunt indicate diferitele prețuri posibile ale activului suport la data scadenței, iar pe axa verticală sunt indicate profitul sau pierderea.

[Elementul I] Dacă achiziționați acest produs, înseamnă că sunteți de părere că prețul suport va [crește/scădea].

[Elementul J] Pierderea întregii investiții, și anume a primei plătite, este pierderea maximă pe care o puteți suferi.

[Elementul K] Cifrele indicate includ toate costurile produsului în sine, dar este posibil să nu includă toate costurile pe care le plătiți consultantului sau distribuitorului dumneavoastră. Cifrele nu iau în considerare situația dumneavoastră fiscală, care poate afecta, de asemenea, suma pe care o primiți.

ANEXA VI

METODA DE CALCUL AL COSTURILOR

PARTEA 1

Lista costurilor

I. LISTA COSTURILOR FONDURILOR DE INVESTIȚII (OPCVM ȘI FIA)

Costurile comunicate

Costuri unice

1. Un cost unic este un cost de intrare sau de ieșire, care:
 - (a) este plătit direct de investitorul individual; sau
 - (b) este dedus dintr-o plată primită de la investitorul individual sau datorată acestuia.
2. Costurile unice sunt costurile suportate de investitorul individual, care nu sunt deduse din activele FIA sau OPCVM.
3. Costurile unice cuprind, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de costuri inițiale, care se includ în costul total ce trebuie comunicat în documentul cu informații esențiale:
 - (a) comisionul de distribuție, în măsura în care cuantumul acestuia este cunoscut de către societatea de administrare. Dacă societatea de administrare nu cunoaște cuantumul efectiv, se indică cel mai mare dintre costurile posibile de distribuție cunoscute pentru PRIIP respectiv;
 - (b) costurile de constituire (partea plătită în avans);
 - (c) costurile de marketing (partea plătită în avans);
 - (d) comisionul de înscriere, inclusiv taxele.

Costuri recurente

4. Costurile recurente sunt plățile deduse din activele FIA sau OPCVM și reprezintă următoarele:
 - (a) cheltuieli pe care acestea le suportă în mod necesar în operațiunile lor;
 - (b) orice plăți, inclusiv remunerații, către părțile legate de FIA sau de OPCVM ori care le furnizează acestora servicii;
 - (c) costuri de tranzacționare.
5. Costurile recurente cuprind, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de costuri deduse din activele FIA sau OPCVM și se includ în costul total ce trebuie comunicat în documentul cu informații esențiale:
 - (a) toate plățile efectuate către următoarele persoane, inclusiv către cele cărora acestea le-au delegat funcții:
 - (i) societatea de administrare a fondului;
 - (ii) directorii fondului, dacă acesta este o societate de investiții;
 - (iii) depozitarul;
 - (iv) custodele (custozii);
 - (v) consultanții de investiții;
 - (b) toate plățile efectuate către persoanele care furnizează servicii externalizate oricăreia dintre persoanele de mai sus, inclusiv către:
 - (i) furnizorii de servicii de evaluare și servicii de contabilitate a fondului;

▼B

- (ii) furnizorii de servicii pentru acționari, cum ar fi agenții de transfer și brokerii care sunt proprietarii acțiunilor fondului și asigură servicii de contabilitate dedicată beneficiarilor efectivi ai acțiunilor respective;
- (iii) furnizorii de servicii de administrare a garanțiilor reale;
- (iv) furnizorii de servicii de *prime brokerage*;
- (v) agenții care dau cu împrumut titluri;
- (vi) furnizorii de servicii de administrare a fondului imobiliar și servicii similare;
- (c) taxe de înregistrare, taxe de listare, taxe de reglementare și taxe similare, inclusiv taxe pentru desfășurarea activității în alte state;
- (d) comisioane plătite pentru tratamentul specific al câștigurilor și pierderilor;
- (e) onorarii de audit;
- (f) plăți către consultanți juridici și profesionali;
- (g) orice costuri de distribuție sau marketing, în măsura în care cuantumul acestora este cunoscut de către societatea de administrare. Dacă societatea de administrare nu cunoaște cuantumul efectiv, se indică cel mai mare dintre costurile posibile de distribuție cunoscute pentru PRIIP respectiv;
- (h) costuri de finanțare legate de împrumuturi (furnizate de părți afiliate);
- (i) costurile protecției capitalului furnizate de un garant terț;
- (j) plăți către părți terțe pentru acoperirea costurilor suportate în mod necesar pentru achiziționarea sau cedarea activelor din portofoliul fondului (inclusiv a costurilor de tranzacționare menționate la punctele 7-23 din prezenta anexă);
- (k) valoarea bunurilor sau a serviciilor primite de societatea de administrare sau de orice persoană legată de aceasta în schimbul plasării ordinelor de tranzacționare;
- (l) dacă fondul investește activele în OPCVM sau FIA, indicatorul său sintetic de cost trebuie să țină seama de comisioanele suportate de OPCVM sau FIA. Se includ în calcul următoarele:
 - (i) dacă suportul este un OPCVM sau un FIA, se utilizează cel mai recent indicator sintetic de cost al acestuia, care este disponibil; acesta poate fi cifra publicată de OPCVM sau de FIA, ori de operatorul sau de societatea de administrare a acestora, sau poate fi o cifră calculată de o sursă terță de încredere, dacă este mai recentă decât cifra publicată;
 - (ii) indicatorul sintetic de cost poate fi redus dacă există un acord (care nu este deja reflectat în contul de profit și pierderi al fondului) conform căruia OPCVM sau FIA suport acordă fondului de investiții o reducere sau o cedare a comisioanelor;
 - (iii) dacă achiziționarea sau cedarea de unități nu are loc la prețul mediu al OPCVM sau FIA, diferența dintre prețul de tranzacționare și prețul mediu este considerată cost de tranzacționare, în măsura în care aceasta nu este inclusă în indicatorul sintetic de cost;
- (m) dacă fondul investește într-un PRIIP, altul decât OPCVM sau FIA, indicatorul sintetic de cost al acestuia trebuie să țină seama de comisioanele suportate de PRIIP suport. Se includ în calcul următoarele:
 - (i) se utilizează cel mai recent indicator sintetic de cost al PRIIP suport, care este disponibil;

▼B

- (ii) indicatorul sintetic de cost poate fi redus dacă există un acord (care nu este deja reflectat în contul de profit și pierderi al fondului), conform căruia PRIIP suport acordă fondului de investiții o reducere sau o cedare a comisioanelor;
- (iii) dacă achiziționarea sau cedarea de unități nu are loc la prețul mediu al PRIIP suport, diferența dintre prețul de tranzacționare și prețul mediu este considerată cost de tranzacționare, în măsura în care aceasta nu este inclusă în indicatorul sintetic de cost;
- (n) dacă fondul investește într-un produs de investiții, altul decât un PRIIP, indicatorul sintetic de cost al acestuia trebuie să țină seama de comisioanele suportate de produsul de investiții suport. Creatorul PRIIP fie utilizează informațiile publicate care reprezintă un substitut adecvat pentru indicatorul sintetic de cost, fie realizează cea mai bună estimare a nivelului maxim al acestuia, după examinarea prospectului curent al produsului de investiții și pe baza celor mai recente rapoarte și conturi publicate;
- (o) costuri de operare (sau orice remunerație) prevăzute într-un acord de împărțire a comisioanelor cu o parte terță, în măsura în care acestea nu au fost deja incluse în alt tip de cost menționat mai sus;
- (p) câștiguri rezultate din tehnicile de administrare eficientă a portofoliului, dacă acestea nu sunt plătite direct în portofoliu;
- (q) costuri implicite suportate de fondurile structurate, menționate în secțiunea II din prezenta anexă și, în special, la punctele 36-46 din prezenta anexă;
- (r) dividende plătite în funcție de acțiunile deținute în portofoliul fondului, dacă acestea nu se varsă în fond.

Costuri accesorii

6. În suma comunicată se includ următoarele tipuri de costuri accesorii:

- (a) comisionul de performanță plătit societății de administrare sau unui consultant de investiții, inclusiv comisioanele de performanță menționate la punctul 24 din prezenta anexă;
- (b) comisioanele de performanță pentru randament, menționate la punctul 25 din prezenta anexă.

Calculul tipurilor specifice de costuri ale fondurilor de investiții*Costuri de tranzacționare*

- 7. Costurile de tranzacționare se calculează anualizat, pe baza costurilor medii de tranzacționare suportate de PRIIP pe parcursul ultimilor trei ani. Dacă PRIIP a funcționat mai puțin de trei ani, costurile de tranzacționare se calculează utilizând metoda prevăzută la punctul 21 din prezenta anexă.
- 8. Costurile de tranzacționare agregate ale unui PRIIP reprezintă suma costurilor de tranzacționare calculate conform punctelor 9-23 din prezenta anexă în moneda de bază a PRIIP pentru toate tranzacțiile efectuate de PRIIP în perioada specificată. Această sumă se convertește într-un procent prin împărțirea sa la media activelor nete ale PRIIP pe parcursul aceleiași perioade.
- 9. Pentru calculul costurilor de tranzacționare suportate de PRIIP în ultimii trei ani, costurile efective de tranzacționare trebuie calculate utilizând metoda descrisă la punctele 12-18 din prezenta anexă pentru investițiile în următoarele instrumente:

▼B

- (a) valori mobiliare, astfel cum sunt definite la articolul 2 din Directiva 2007/16/CE a Comisiei ⁽¹⁾;
 - (b) alte instrumente, pentru care există ocazii frecvente de cedare, răscumpărare sau valorificare în alt mod, la prețuri accesibile public participanților la piață, care sunt fie prețuri de piață, fie prețuri puse la dispoziție sau validate de sistemele de evaluare independente ale emitentului.
10. Pentru investițiile în alte instrumente sau active trebuie utilizate estimările costurilor de tranzacționare efectuate cu ajutorul metodei descrise mai jos, la punctele 19 și 20 din prezenta anexă.

Tratamentul mecanismelor anti-diluție

11. Dacă PRIIP are un mecanism de evaluare care compensează efectul diluției rezultat din tranzacțiile PRIIP, suma beneficiilor acumulate de deținătorii PRIIP ca urmare a mecanismelor anti-diluție poate fi dedusă din costurile de tranzacționare suportate în cadrul PRIIP, utilizând următoarea metodă:
- (a) valoarea monetară a taxei anti-diluție, sau o altă plată către PRIIP legată de o tranzacție în cadrul PRIIP, poate fi dedusă din totalul costurilor de tranzacționare;
 - (b) beneficiul obținut de PRIIP prin emiterea de unități (sau atragerea, în alt mod, de investiții în PRIIP) la alt preț decât prețul mediu sau prin anularea de unități (sau răscumpărarea, în alt mod, de fonduri din PRIIP) la alt preț decât prețul mediu, cu condiția ca PRIIP să primească acest beneficiu, se calculează după cum urmează și poate fi dedus din costurile de tranzacționare totale:
 - (i) diferența dintre prețul unităților emise și prețul mediu, înmulțită cu numărul net de unități emise;
 - (ii) diferența dintre prețul unităților anulate și prețul mediu, înmulțită cu numărul net de unități anulate.

Costuri de tranzacționare efective

12. Costurile efective de tranzacționare pentru fiecare tranzacție se calculează astfel:
- (a) pentru fiecare achiziție efectuată de PRIIP, prețul instrumentului la momentul la care ordinul de achiziție este transmis altei persoane pentru executare (prețul de pornire al achiziției) se deduce din prețul net de executare realizat al tranzacției. Valoarea rezultată se înmulțește cu numărul de unități achiziționate;
 - (b) pentru fiecare vânzare efectuată de PRIIP, prețul net de executare realizat al tranzacției se deduce din prețul instrumentului la momentul la care ordinul de vânzare este transmis altei persoane pentru executare (prețul de pornire al vânzării). Valoarea rezultată se înmulțește cu numărul de unități vândute.
13. Prețul net de executare realizat este prețul la care se efectuează tranzacția, plus toate taxele, comisioanele și alte plăți (cum ar fi taxele anti-diluție) asociate tranzacției, direct sau indirect, dacă aceste plăți sunt efectuate din activele PRIIP.

⁽¹⁾ Directiva 2007/16/CE a Comisiei din 19 martie 2007 privind punerea în aplicare a Directivei 85/611/CEE a Consiliului privind coordonarea actelor cu putere de lege și a actelor administrative privind anumite organisme de plasament colectiv în valori mobiliare (OPCVM), în ceea ce privește clarificarea anumitor definiții (JO L 79, 20.3.2007, p. 11).

▼B

14. Prețul de pornire este prețul mediu al pieței oferit pentru investiția respectivă, la momentul la care ordinul de tranzacționare este transmis altei persoane. În cazul ordinelor tranzacționate în altă zi decât cea în care au fost transmise inițial altei persoane, prețul de pornire este prețul de deschidere al investiției la data tranzacției sau, dacă prețul de deschidere nu este disponibil, prețul de închidere precedent. Dacă un preț nu este disponibil la momentul la care ordinul de tranzacționare este transmis altei persoane (de exemplu, din cauza inițierii ordinului în afara orelor de funcționare a pieței sau pe piețe nereglementate pe care nu există transparentă în ceea ce privește prețurile intrazilnice), prețul de pornire este prețul de deschidere din ziua tranzacției sau, dacă prețul de deschidere nu este disponibil, prețul de închidere precedent. Dacă un ordin este executat fără a fi transmis altei persoane, prețul de pornire este prețul mediu al pieței oferit pentru investiția respectivă la momentul la care a fost executată tranzacția.
15. Dacă nu se cunoaște momentul la care ordinul de tranzacționare este transmis altei persoane (sau nu se cunoaște suficient de exact) sau dacă prețul la momentul respectiv nu este disponibil, se poate utiliza prețul de deschidere a investiției în ziua tranzacției ca preț de pornire sau, dacă prețul de deschidere nu este disponibil, prețul de închidere precedent. Pentru calculul costurilor de tranzacționare pe baza datelor anterioare zilei de 31 decembrie 2017, se poate considera că nu sunt disponibile prețuri intrazilnice.
16. Costurile asociate tranzacțiilor efectuate de PRIIP cu instrumente financiare care se încadrează într-una din categoriile menționate la punctele 4-10 din secțiunea C a anexei I la Directiva 2014/65/UE se calculează astfel:
 - (a) pentru instrumentele standardizate, care sunt tranzacționate cu regularitate (de exemplu, contracte futures pe un indice bursier major), costurile de tranzacționare se calculează pe baza instrumentelor respective. Prețul de pornire este prețul mediu al instrumentului;
 - (b) pentru instrumentele lineare adaptate, dacă nu există transparentă în ceea ce privește prețurile sau instrumentele nu se tranzacționează cu regularitate, costurile de tranzacționare se calculează pe baza activului (activelor) suport. Prețul de pornire se calculează pe baza prețului (prețurilor) activelor suport, utilizând ponderi adecvate dacă există mai multe active suport. În cazul în care costul de tranzacționare a instrumentului este semnificativ mai mare decât costul de tranzacționare a activului suport, acest lucru trebuie să se reflecte în calculul costurilor de tranzacționare;
 - (c) pentru instrumentele nelineare, costurile de tranzacționare se pot calcula ca diferență între prețul plătit sau primit pentru instrumente și valoarea justă a instrumentelor, astfel cum se arată la punctele 36-46 din prezenta anexă.
17. La calculul costurilor asociate cursului de schimb, prețul de pornire nu trebuie să fie pur și simplu prețul oferit de o singură contrapartidă sau platformă de schimb valutar, chiar dacă există un acord de efectuare a tuturor tranzacțiilor de schimb valutar cu o singură contrapartidă, ci trebuie să reflecte o estimare rezonabilă a prețului consolidat.
18. La calculul costurilor asociate ordinelor înscrise inițial într-o licitație, prețul de pornire este prețul mediu imediat anterior licitației.

Costurile de tranzacționare pentru alte active

19. În vederea estimării costurilor de tranzacționare pentru alte active decât cele menționate la punctul 9 din prezenta anexă, se utilizează metoda de la punctul 12 din prezenta anexă, iar prețul de pornire se calculează după cum urmează:

▼B

- (a) pentru o vânzare:
 - (i) prețul de pornire se calculează ca preț anterior evaluat independent al activului, ajustat, după caz, pentru a ține seama de evoluțiile pieței, utilizând un indice de referință adecvat;
 - (ii) dacă nu este disponibil un preț anterior evaluat independent, costurile de tranzacționare trebuie estimate pe baza diferenței dintre prețul tranzacției și o evaluare a valorii juste a activului înainte de vânzare;
 - (b) pentru o achiziție:
 - (i) prețul de pornire se calculează ca preț anterior evaluat independent al activului, ajustat, după caz, pentru a ține seama de evoluțiile pieței, utilizând un indice de referință adecvat, dacă un astfel de preț este disponibil;
 - (ii) dacă nu este disponibil un preț anterior evaluat independent, costurile de tranzacționare trebuie estimate pe baza diferenței dintre prețul tranzacției și o evaluare a valorii juste a activului înainte de achiziție.
20. Costurile de tranzacționare estimate nu trebuie să fie mai mici decât costurile efective identificabile, legate direct de tranzacție.

Costurile de tranzacționare pentru noi PRIIP

21. Pentru PRIIP care funcționează de mai puțin de 3 ani și investesc în principal în activele menționate la punctul 9 din prezenta anexă, costurile de tranzacționare pot fi calculate fie înmulțind cifra de afaceri estimată a portofoliului pentru fiecare clasă de active cu costurile calculate utilizând metoda menționată la litera (c), fie ca medie între costurile de tranzacționare efective suportate pe parcursul perioadei de funcționare și o estimare standardizată, efectuată după cum urmează:
- (a) pentru perioada de funcționare a PRIIP care reprezintă cel mai mare multiplu de șase luni, costurile de tranzacționare se calculează conform punctelor 12-18 din prezenta anexă;
 - (b) pentru perioada rămasă până la trei ani, costurile de tranzacționare se estimează înmulțind cifra de afaceri estimată a portofoliului pentru fiecare clasă de active cu costurile calculate conform metodelor menționate la litera (c);
 - (c) metoda care se utilizează diferă în funcție de categoria de active, și anume:
 - (i) pentru clasele de active indicate în tabelul de mai jos, costurile de tranzacționare se calculează ca medie a costului estimat al tranzacției (pe baza marjelor de licitație împărțite la doi) pentru clasa de active relevantă, în condiții normale de piață.

Pentru a estima costul, se identifică unul sau mai mulți indici de referință pentru fiecare clasă de active. Apoi, se colectează marjele de licitație medii pentru indicii suport. Datele colectate se referă la marja de licitație de închidere din a zecea zi lucrătoare a fiecărei luni din ultimul an.

Marjele de licitație colectate se împart apoi la doi, pentru a obține costul estimat de tranzacționare pentru fiecare punct în timp. Media acestor valori este costul estimat de tranzacționare pentru fiecare clasă de active, în condiții normale de piață.

▼ B

Clase de active	
Obligațiuni guvernamentale	Obligațiuni guvernamentale și instrumente similare pe piețe dezvoltate, cu ratingul AAA-A
	Obligațiuni guvernamentale și instrumente similare pe piețe dezvoltate, cu diferite ratinguri sub A
Obligațiuni guvernamentale pe piețe emergente (monede puternice și slabe)	Obligațiuni guvernamentale pe piețe emergente (monede puternice și slabe)
Obligațiuni corporative cu grad investițional	Obligațiuni corporative cu grad investițional
Alte obligațiuni corporative	Obligațiuni corporative cu randament înalt

- (ii) pentru clasele de active indicate în tabelul de mai jos, costurile de tranzacționare (explicite și implicite) se estimează fie utilizând informații comparabile, fie adăugând costurile explicite estimate la marja de licitație estimată împărțită la 2, conform metodei descrise la punctul (i).

Clase de active	
Lichiditate	Instrumente ale pieței monetare (din motive de claritate, fondurile monetare nu sunt incluse)
Acțiuni pe piețe dezvoltate	Acțiuni ale societăților puternic capitalizate (piețe dezvoltate)
	Acțiuni ale societăților mediu capitalizate (piețe dezvoltate)
	Acțiuni ale societăților slab capitalizate (piețe dezvoltate)
Acțiuni pe piețe emergente	Acțiuni ale societăților puternic capitalizate (piețe emergente)
	Acțiuni ale societăților mediu capitalizate (piețe emergente)
	Acțiuni ale societăților slab capitalizate (piețe emergente)
Instrumente financiare derivate cotate	Instrumente financiare derivate cotate

- (iii) pentru clasele de active indicate în tabelul de mai jos, costul de tranzacționare este media costului observat al tranzacției (pe baza marjelor de licitație împărțite la doi) pentru aceste clase de active, în condiții normale de piață.

Pentru stabilirea costului observat al tranzacției, se pot lua în considerare rezultatele studiului efectuat asupra unui eșantion (*panel survey*).

▼ B

Clase de active	
Instrumente financiare derivate tranzacționate pe piețe nereglementate (OTC)	Opțiuni exotice tranzacționate pe piețe nereglementate
	Opțiuni clasice tranzacționate pe piețe nereglementate
	Contracte swap pe rata dobânzii (IRS), pe riscul de credit (CDS) și similare, tranzacționate pe piețe nereglementate
	Contracte swap și instrumente similare (altele decât IRS, CDS și similare), tranzacționate pe piețe nereglementate
	Contracte forward pe cursul de schimb tranzacționate pe piețe nereglementate dezvoltate
	Contracte forward pe cursul de schimb tranzacționate pe piețe nereglementate emergente

22. Estimarea cifrei de afaceri a portofoliului unui PRIIP care funcționează de mai puțin de un an se efectuează pe baza politicii de investiții prezentate în documentele de ofertă. Cifra de afaceri estimată a portofoliului unui PRIIP care funcționează de mai mult de un an trebuie să corespundă cifrei de afaceri efective a portofoliului.
23. Pentru PRIIP care funcționează de mai puțin de trei ani și investesc în principal în alte active decât cele menționate la punctul 9 din prezenta anexă, creatorul de PRIIP estimează costurile de tranzacționare cu ajutorul metodei valorii juste, utilizând active comparabile.

Comisioane de performanță

24. Pentru a calcula comisioanele de performanță, se parcurg următoarele etape:

- (a) se calculează comisioanele pe baza datelor istorice din ultimii 5 ani. Media comisioanelor anuale de performanță se exprimă în procente,
- (b) dacă nu este disponibil istoricul complet al comisioanelor de performanță deoarece fondul/clasa de acțiuni este nou/nouă sau deoarece condițiile fondului s-au schimbat ca urmare a introducerii comisioanelor de performanță sau a modificării unuia dintre parametrii acestuia, metoda sus-menționată se ajustează după cum urmează:
 - (i) se colectează istoricul disponibil relevant al comisioanelor de performanță ale fondului/clasei de acțiuni;
 - (ii) pentru anii pentru care nu sunt disponibile date, se estimează randamentul fondului/clasei de acțiuni și, în cazul unui model asemănător pentru comisionul de performanță, se ține seama de seria istorică de indici de referință/de randament minim;

randamentul fondurilor noi se estimează pe baza randamentului unui fond comparabil sau al unor fonduri similare. Randamentul estimat nu ține seama de costurile suportate de noul fond. Prin urmare, randamentele fondurilor similare trebuie ajustate prin adăugarea costurilor medii relevante percepute conform procedurilor noului fond. De exemplu, randamentul unei noi clase cu o structură diferită a comisioanelor se ajustează ținând seama de costurile clasei existente;

▼B

- (iii) se calculează comisioanele de la începutul perioadei de eşantionare, astfel cum se prevede la litera (a), până la data la care sunt disponibile comisioanele efective de performanță ale fondului, aplicând seriilor istorice sus-menționate algoritmul relevant;
- (iv) se concatenează cele două serii de comisioane de performanță cu scopul de a obține o singură serie pentru întreaga perioadă de eşantionare, astfel cum se prevede la litera (a);
- (v) se calculează comisioanele de performanță utilizând metoda menționată la litera (a) (media comisioanelor anuale de performanță).

Comisioane pentru randament

25. Pentru a calcula comisioanele pentru randament, se parcurg următoarele etape:

- (a) se calculează comisioanele pe baza datelor istorice din ultimii 5 ani. Media comisioanelor anuale pentru randament se exprimă în procente,
- (b) dacă nu este disponibil istoricul complet al comisioanelor pentru randament deoarece fondul/clasa de acțiuni este nou/nouă sau deoarece condițiile fondului s-au schimbat ca urmare a introducerii comisioanelor pentru randament sau a modificării unuia dintre parametrii acestuia, metoda sus-menționată se ajustează după cum urmează:
 - (i) se colectează istoricul disponibil relevant al comisioanelor pentru randament ale fondului/clasei de acțiuni;
 - pentru anii pentru care nu sunt disponibile date, se estimează randamentul fondului/clasei de acțiuni,
 - randamentul fondurilor noi se estimează pe baza randamentului unui fond comparabil sau al unor fonduri similare. Randamentul estimat nu ține seama de costurile suportate de noul fond. Prin urmare, randamentele fondurilor similare trebuie ajustate prin adăugarea costurilor medii relevante percepute conform procedurilor noului fond. De exemplu, randamentul unei noi clase cu o structură diferită a comisioanelor se ajustează ținând seama de costurile clasei existente;
 - (ii) se calculează comisioanele pentru randament de la începutul perioadei de eşantionare, astfel cum se prevede la litera (a), până la data la care sunt disponibile comisioanele efective pentru randament ale fondului, aplicând seriilor istorice sus-menționate algoritmul relevant;
 - (iii) se concatenează cele două serii de comisioane pentru randament cu scopul de a obține o singură serie pentru întreaga perioadă de eşantionare, astfel cum se prevede la litera (a);
 - (iv) se calculează comisioanele pentru randament utilizând metoda menționată la litera (a) (media comisioanelor anuale pentru randament).

26. Dacă pe întreaga perioadă a investiției nu se percep comisioane pentru randament, în dreptul comisioanelor pentru randament egale cu 0 care figurează în tabelul compoziției costurilor trebuie inserată o avertizare ce precizează că, după ieșirea din investiție, trebuie efectuată o plată de x % din randamentul final.

II. LISTA COSTURILOR PRIP, ALTELE DECÂT FONDURILE DE INVESTIȚII

Costurile comunicate

Costuri unice

27. Un cost unic este un cost de intrare sau de ieșire care include taxele și comisioanele inițiale sau orice altă sumă plătită direct de către investitorul individual sau dedusă dintr-o plată primită de investitorul individual sau datorată acestuia.

▼B

28. Costurile unice sunt suportate de PRIP, altul decât un fond de investiții, indiferent dacă acestea reprezintă cheltuieli suportate în mod necesar în funcționare sau remunerația unei părți legate de PRIP sau care îi furnizează acestuia servicii.

Costuri și taxe unice de intrare

29. Costurile și taxele unice de intrare cuprind, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de costuri care se includ în costul ce trebuie comunicat pentru PRIP, altele decât fondurile de investiții:

- (a) comisioane de vânzări;
- (b) costuri de structurare, inclusiv costurile de formare a pieței (marje) și de decontare;
- (c) costuri de acoperire a riscurilor (pentru a asigura capacitatea creatorului PRIIP de a replica performanța instrumentului financiar derivat care intră în componența produsului structurat, aceste costuri includ costurile de tranzacționare);
- (d) taxe legale;
- (e) costuri de protecție a capitalului;
- (f) prima implicită plătită emitentului.

Costuri și taxe unice de ieșire

30. Costurile și taxele unice de ieșire cuprind, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de costuri care se includ în costul ce trebuie comunicat pentru PRIP, altele decât fondurile de investiții:

- (a) taxe proporționale;
- (b) marja de licitație (bid-mid) pentru vânzarea produsului și orice costuri sau penalități explicite aplicabile pentru ieșirea anticipată. Estimarea marjei de licitație se efectuează în funcție de disponibilitatea unei piețe secundare, de condițiile de piață și de tipul de produs. Dacă singura contrapartidă care poate cumpăra produsul pe piața secundară este creatorul de PRIIP (sau o parte terță legată de creatorul de PRIIP), acesta estimează costurile de ieșire care trebuie adăugate la valoarea justă a produsului conform politicilor sale interne;
- (c) costurile asociate contractului pe diferență (CFD), cum ar fi:
 - (i) comisioanele percepute de furnizorii de CFD – comision general sau comision pentru fiecare tranzacție, și anume la deschiderea și închiderea contractului;
 - (ii) costurile legate de tranzacționarea CFD, cum ar fi marjele de licitație, costurile de finanțare zilnice și *overnight*, comisioanele și taxele de administrare a contului, care nu sunt deja incluse în valoarea justă.

Costuri recurente

31. Costurile recurente sunt plățile deduse periodic din toate plățile datorate investitorului individual sau din suma investită.
32. Costurile recurente includ toate tipurile de costuri suportate de PRIP, altul decât un fond de investiții, indiferent dacă acestea reprezintă cheltuieli suportate în mod necesar în funcționare sau remunerația unei părți legate de PRIP sau care îi furnizează acestuia servicii.
33. Lista de mai jos este orientativă și nu este exhaustivă în ceea ce privește tipurile de taxe recurente care, dacă sunt deduse sau percepute separat, se includ în costul comunicat:
- (a) costuri legate de plata cupoanelor;
 - (b) costurile suportului, dacă este cazul.

▼B*Costurile PRIP menționate la punctul 17 din anexa IV*

34. Costurile și taxele unice de ieșire sunt taxele de schimb valutar, taxele de compensare și taxele de decontare, dacă acestea sunt cunoscute.
35. Costurile recurente sunt costurile de acoperire a riscurilor suportate în condiții normale de piață și în condiții nefavorabile de piață.

Calculul costurilor implicite ale PRIP, altele decât fondurile de investiții

36. Pentru calculul costurilor implicite incluse în PRIP, creatorul PRIIP utilizează prețul de emisie și, după perioada de subscriere, prețul disponibil pentru achiziționarea produsului pe o piață secundară.
37. Diferența dintre preț și valoarea justă a produsului se consideră a fi o estimare a costurilor totale de intrare incluse în preț. Dacă, utilizând diferența dintre preț și valoarea justă, creatorul PRIIP nu poate distinge costurile implicite relevante care trebuie comunicate astfel cum se menționează la punctul 29 din prezenta anexă, acesta contactează emitentul diferitelor componente ale produsului, sau organismul competent, pentru a colecta informațiile relevante privind aceste costuri.
38. Valoarea justă este prețul care ar fi obținut la vânzarea unui activ sau plătit la transferul unei datorii printr-o tranzacție echilibrată pe piața principală (sau pe cea mai avantajoasă) la data de evaluare, în condiții curente de piață (respectiv, un preț de ieșire), indiferent dacă prețul respectiv este direct observabil sau este estimat utilizând o altă tehnică de evaluare.
39. Politica privind valoarea justă, care reglementează evaluarea valorii juste, stabilește o serie de norme, inclusiv în următoarele domenii:
- (a) guvernanță;
 - (b) metoda de calcul al valorii juste.
40. Normele menționate la punctul 39 din prezenta anexă urmăresc definirea unui proces de evaluare care:
- (a) respectă normele contabile aplicabile în ceea ce privește valoarea justă;
 - (b) asigură faptul că modelele interne de evaluare a PRIP corespund metodelor, modelelor și standardelor utilizate de creatorul PRIIP pentru evaluarea propriului portofoliu în ipoteza că produsul este disponibil pentru vânzare sau este deținut pentru tranzacționare;
 - (c) corespunde nivelului de complexitate a produsului și tipului de suport;
 - (d) ține seama de riscul de credit al emitentului și de incertitudinea suportului;
 - (e) stabilește parametrii de identificare a unei piețe active, pentru a evita evaluarea greșită a riscurilor, care poate conduce, în cazuri extreme, la erori semnificative ale estimărilor;
 - (f) utilizează cât mai mult posibil datele de piață observabile relevante și cât mai puțin posibil datele neobservabile.
41. Valoarea justă a unui produs structurat se determină pe baza:
- (a) prețurilor de piață, dacă sunt disponibile sau formate în mod eficient;
 - (b) modelelor interne de evaluare care utilizează ca date de intrare valori de piață asociate indirect produsului, obținute pornind de la produse cu caracteristici similare (abordarea comparabilă);

▼B

- (c) modelelor interne de evaluare bazate pe date de intrare care nu sunt obținute direct din datele de piață și pentru care trebuie formulate estimări și ipoteze (metoda raportării la model).
- 42. Dacă valoarea justă nu poate fi obținută pornind de la prețurile pieței, aceasta se calculează utilizând o tehnică de evaluare care poate reflecta în mod corespunzător diferenții factori ce afectează structura randamentului produsului, utilizând la maximum datele de piață.
- 43. Tehnica de evaluare menționată la punctul 42 din prezenta anexă ia în considerare următoarele elemente, în funcție de complexitatea produsului:
 - (a) utilizarea unor tranzacții obiective recente, desfășurate între contrapartide profesionale și în cunoștință de cauză;
 - (b) trimiterea la prețul curent de piață al unui alt instrument care este în mod substanțial identic;
 - (c) utilizarea unui model adecvat de actualizare a fluxurilor de trezorerie, în care probabilitatea fiecărui flux de trezorerie este determinată cu ajutorul unui model adecvat de evoluție a prețurilor activelor.
- 44. În cazul produselor subscrise, valoarea justă se calculează la data la care sunt stabilite condițiile produsului. Această dată de evaluare trebuie să fie apropiată de începutul perioadei de subscriere. Dacă există perioade lungi de ofertare sau dacă piața este foarte volatilă, se definește un criteriu de actualizare a informațiilor privind costurile.
- 45. Dacă se utilizează condiții preliminare, costurile se calculează pe baza condițiilor minime ale produsului.
- 46. Dacă se utilizează prețuri de subscriere variabile, se definește o procedură privind modul de includere și comunicare a efectului prețului de subscriere variabil asupra costurilor.

III. LISTA COSTURILOR PRODUSELOR DE INVESTIȚII BAZATE PE ASIGURĂRI

Costurile comunicate

Costuri unice

- 47. Un cost unic este un cost de intrare sau de ieșire care include taxele și comisioanele inițiale sau orice altă sumă plătită direct de către investitorul individual sau dedusă din prima plată ori dintr-un număr limitat de plăți datorate investitorului individual sau dintr-o plată efectuată la răscumpărarea sau închiderea produsului.
- 48. Costurile unice sunt suportate de produsul de investiții bazat pe asigurări, indiferent dacă acestea reprezintă cheltuieli suportate în mod necesar în funcționare sau remunerația unei părți legate de produsul de investiții bazat pe asigurări sau care îi furnizează acestuia servicii.
- 49. Costurile unice cuprind, fără a se limita la acestea, următoarele tipuri de costuri și taxe de intrare care se includ în costul ce trebuie comunicat pentru produsele de investiții bazate pe asigurări:
 - (a) costuri de structurare sau de marketing;
 - (b) costuri de achiziție, distribuție, vânzare;
 - (c) costuri de procesare/operare (inclusiv costurile de administrare a asigurării);
 - (d) componenta de cost a primelor de risc biometric menționată la punctul 59 din prezenta anexă;
 - (e) costuri de deținere a capitalului necesar (avansul se comunică dacă este perceput).

▼B*Costuri recurente*

50. Costurile recurente sunt plățile deduse periodic din plățile primite de la investitorul individual, din suma investită sau din sumele care nu sunt alocate investitorului individual în conformitate cu mecanismul de participare la profit.
51. Costurile recurente includ toate tipurile de costuri suportate de produsul de investiții bazat pe asigurări, indiferent dacă acestea reprezintă cheltuieli suportate în mod necesar în funcționare sau remunerația unei părți legate de produsul de investiții bazat pe asigurări sau care îi furnizează acestuia servicii.
52. Lista de mai jos este orientativă și nu este exhaustivă în ceea ce privește tipurile de taxe recurente care se includ în valoarea „Alte costuri de funcționare” din tabelul 2 din anexa VII:
- (a) costuri de structurare sau de marketing;
 - (b) costuri de achiziție, distribuție, vânzare;
 - (c) costuri de procesare/operare (inclusiv costurile de administrare a asigurării);
 - (d) componenta de cost a primelor de risc biometric menționată la punctul 59 din prezenta anexă;
 - (e) alte costuri administrative;
 - (f) costuri de deținere a capitalului (partea recurentă se comunică dacă este percepută);
 - (g) orice sumă percepută în mod implicit din suma investită, cum ar fi costurile suportate pentru administrarea investițiilor societății de asigurare (taxe de depozit, costuri pentru investiții noi etc.);
 - (h) plățile către părți terțe pentru acoperirea costurilor suportate în mod necesar pentru achiziționarea sau cedarea oricărui activ deținut de produsul de investiții bazat pe asigurări (inclusiv costurile de tranzacționare menționate la punctele 7-23 din prezenta anexă).
53. Dacă un produs de investiții bazat pe asigurări investește o parte din activele sale în OPCVM sau FIA, într-un PRIIP care nu este OPCVM sau FIA ori într-un produs de investiții care nu este un PRIIP, punctul 5 literele (l), (m) și (n) din prezenta anexă se aplică după caz.

Comunicarea costului primei de risc biometric a produselor de investiții bazate pe asigurări*Partea din costul primelor de risc biometric*

54. Primele de risc biometric sunt primele plătite direct de investitorul individual sau deduse din sumele creditate către rezerva matematică sau din bonusul de participare al poliței de asigurare, care au scopul de a acoperi riscul statistic de plată a beneficiilor asigurării.
55. Valoarea justă a primelor de risc biometric este valoarea actuală estimată, conform ratelor dobânzilor menționate la punctul 71 litera (a) din prezenta anexă, a viitoarelor plăți ale beneficiilor asigurării, luând în considerare următoarele:
- (a) ipotezele pentru cea mai bună estimare a acestor plăți ale beneficiilor, obținute pe baza profilului individual de risc al portofoliului deținut de creatorul produsului;
 - (b) alte plăți asociate asigurării (reduceri ale primelor de risc biometric vârsate investitorilor individuali, majorarea plăților beneficiilor, reduceri ale primelor viitoare etc.), care rezultă din mecanismele (juridice și/sau contractuale) de participare la profit.

▼B

56. Ipotezele pentru cea mai bună estimare a viitoarelor plăți ale beneficiilor asigurării se stabilesc în mod realist.
57. Plățile viitoare estimate ale beneficiilor nu trebuie să includă marjele de prudență sau costurile de administrare a asigurării.
58. Pentru creatorii produselor, care intră sub incidența Directivei 2009/138/CE, ipotezele pentru cea mai bună estimare trebuie să fie coerente cu ipotezele utilizate pentru calculul rezervelor tehnice din bilanțul „Solvabilitate II”.
59. Componenta de cost a primelor de risc biometric este diferența dintre primele de risc biometric percepute investitorului individual, menționate la punctul 54 din prezenta anexă, și valoarea justă a primelor de risc biometric, menționată la punctul 55 din prezenta anexă.
60. Creatorul PRIIP poate include în calculul costurilor unice sau al costurilor recurente primele integrale de risc biometric, în locul componentei de cost a acestor prime.

PARTEA 2**Indicatorii sintetici de cost și efectul compus al costurilor****I. INDICATORII SINTETICI DE COST**

61. Indicatorul sintetic de cost al PRIIP este reducerea randamentului din cauza costurilor totale calculate conform punctelor 70-72 din prezenta anexă.
62. Pentru calculul indicatorului sintetic de cost, costurile comunicate prevăzute la punctul 72 din prezenta anexă sunt costurile totale. Pentru fondurile de investiții, acestea sunt egale cu suma costurilor menționate la punctele 1 și 2 din prezenta anexă plus suma costurilor menționate la punctele 4 și 6 din prezenta anexă; pentru PRIIP, altele decât fondurile de investiții, cu excepția PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV, acestea sunt egale cu suma costurilor menționate la punctele 27 și 28 din prezenta anexă plus suma costurilor menționate la punctele 31 și 32 din prezenta anexă; pentru PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV, acestea sunt egale cu suma costurilor menționate la punctele 34 și 35 din prezenta anexă; și pentru produsele de investiții bazate pe asigurări, acestea sunt egale cu suma costurilor menționate la punctele 47 și 48 din prezenta anexă plus suma costurilor menționate la punctele 50 și 51 din prezenta anexă. Costurile totale includ și penalitățile de ieșire, după caz.

Costurile unice și ratele costurilor unice

63. Rata costurilor de intrare și de ieșire ale PRIIP este reducerea randamentului anual din cauza costurilor de intrare și de ieșire, calculată conform punctelor 70-72 din prezenta anexă.
64. Pentru calculul ratei costurilor de intrare și de ieșire, costurile care trebuie comunicate, menționate la punctul 72 din prezenta anexă, sunt costurile de intrare și de ieșire conform punctelor 1 și 2 din prezenta anexă, pentru fondurile de investiții; conform punctelor 27 și 28 din prezenta anexă, pentru PRIIP, altele decât fondurile de investiții, cu excepția PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV; conform punctului 35, pentru PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV; și conform punctelor 47 și 48 din prezenta anexă, pentru produsele de investiții bazate pe asigurări. Costurile de ieșire includ și penalitățile de ieșire, după caz.

Rata costurilor recurente, rata costurilor de tranzacționare a portofoliului și rata costurilor de asigurare/a altor costuri recurente

65. Rata costurilor de tranzacționare a portofoliului, a costurilor de asigurare și a altor costuri recurente ale PRIIP este reducerea randamentului anual din cauza costurilor de tranzacționare a portofoliului și a altor costuri recurente, calculată conform punctelor 70-72 din prezenta anexă.

▼B

66. Pentru calculul ratei costurilor de tranzacționare a portofoliului și al ratei costurilor de asigurare se aplică următoarele:

- (a) pentru calculul ratei costurilor de tranzacționare a portofoliului, costurile care trebuie comunicate, menționate la punctul 72 din prezenta anexă, sunt costurile de tranzacționare a portofoliului conform punctelor 7-23 din prezenta anexă, pentru fondurile de investiții, conform punctului 29 litera (c) din prezenta anexă, pentru PRIIP, altele decât fondurile de investiții, cu excepția PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV, și conform punctului 52 litera (h) din prezenta anexă, pentru produsele de investiții bazate pe asigurări;
 - (b) pentru calculul ratei costurilor de asigurare, costurile care trebuie comunicate, menționate la punctul 72 din prezenta anexă, sunt costurile de asigurare conform punctelor 59 și 60 din prezenta anexă, pentru produsele de investiții bazate pe asigurări.
67. Rata altor costuri recurente este reducerea randamentului anual din cauza altor costuri recurente, calculată ca diferență între indicatorul sintetic de cost, conform punctului 61 din prezenta anexă, și suma dintre rata costurilor unice, conform punctului 63 din prezenta anexă, rata costurilor de tranzacționare a portofoliului, conform punctului 66 litera (a) din prezenta anexă, rata costurilor de asigurare, conform punctului 66 litera (b) din prezenta anexă și rata costurilor accesorii, conform punctului 68 din prezenta anexă.

Costuri accesorii și rata costurilor accesorii (comisioanele de performanță și comisioanele pentru randament)

68. Pentru calculul ratei comisioanelor de performanță, costurile care trebuie comunicate, menționate la punctul 72 din prezenta anexă, sunt costurile accesorii ale portofoliului, conform punctului 6 litera (a) din prezenta anexă, pentru fondurile de investiții. Pentru calculul ratei comisioanelor pentru randament, costurile care trebuie comunicate, menționate la punctul 72 din prezenta anexă, sunt costurile accesorii ale portofoliului, conform punctului 6 litera (b) din prezenta anexă, pentru fondurile de investiții.
69. „Costurile de funcționare”, „comisioanele de performanță” și „comisioanele pentru randament”, menționate în anexa VII, sunt „costurile recurente”, „rata comisioanelor de performanță” și „rata comisioanelor pentru randament”, menționate în prezenta anexă și la articolul 5.

Calculul indicatorului sintetic de cost

70. Indicatorul sintetic de cost se calculează ca diferență între două procente i și r , unde r este rata internă anuală a randamentului asociată plăților brute efectuate de investitorul individual și plăților estimate ale beneficiilor către investitorul individual pe parcursul perioadei de deținere recomandate, iar i este rata internă anuală a randamentului corespunzătoare scenariului fără costuri respectiv.
71. Estimarea viitoarelor plăți ale beneficiilor, menționată la punctul 70 din prezenta anexă, se bazează pe următoarele ipoteze:
- (a) cu excepția PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV, rata internă anuală a randamentului a PRIIP, și anume performanța PRIIP, se calculează aplicând metoda și ipoteza suport utilizate pentru estimarea scenariului moderat de la secțiunea scenariilor de performanță a documentului cu informații esențiale;
 - (b) plățile beneficiilor se estimează pe baza ipotezei că toate costurile incluse în costurile totale, menționate la punctul 62 din prezenta anexă, sunt deduse;
 - (c) pentru PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV și pentru OPCVM-uri și fonduri care nu sunt OPCVM-uri pentru care creatorii de PRIIP utilizează documentul cu informații cheie destinate investitorilor în conformitate cu articolul 14 alineatul (2) din prezentul regulament, performanța este de 3 %.

▼B

72. Pentru calculul scenariului fără costuri, menționat la punctul 70 din prezenta anexă, se aplică următoarele:

- (a) pentru calculul i fie plățile brute efectuate de investitorul individual, care intră în calculul r , se reduc cu costurile care trebuie comunicate, fie plățile proiectate ale beneficiilor către investitorul individual, care intră în calculul r , se majorează în ipoteza că valoarea costurilor care trebuie comunicate a fost, de asemenea, investită. În acest caz, i este rata internă anuală a randamentului, asociată acestor plăți ajustate efectuate de investitorul individual și către acesta;
- (b) atunci când costurile care trebuie comunicate pot fi exprimate ca procent constant din valoarea activelor, acestea pot să nu fie incluse în calculul descris la punctul 72 litera (a) din prezenta anexă și pot fi adăugate, în schimb, la procentul ratei interne anuale a randamentului i pentru fiecare scenariu fără costuri ulterior.

Cerințe specifice pentru PRIP, altele decât fondurile de investiții

73. ►C3 În vederea calculului scenariului fără costuri, menționat la punctul 70 din prezenta anexă, pentru PRIP, altele decât fondurile de investiții, plățile brute efectuate de investitorul individual, care intră în calculul r menționat la punctul 72 din prezenta anexă, se reduc cu costurile care trebuie comunicate. ◀

Cerințe specifice pentru produsele de investiții bazate pe asigurări

74. Pentru calculele descrise la punctele 70-72 din prezenta anexă, se presupune că, în cazul produselor de investiții bazate pe asigurări, nu se efectuează plăți decurgând din asigurare în cursul perioadei de menținere. Cu alte cuvinte, calculul indicatorului sintetic de cost se bazează exclusiv pe plățile estimate ale beneficiilor la termen (*endowment*).

75. În măsura în care costurile recurente și costurile unice sunt acoperite de costuri explicite care reprezintă o parte fixă a primei produsului, calculul costurilor recurente și al costurilor unice se bazează pe aceste costuri explicite.

76. Pentru participarea la profit în cazul produselor de investiții bazate pe asigurări, se aplică următoarele:

- (a) atunci când se calculează costurile recurente și costurile unice pentru produsele de investiții bazate pe asigurări, sumele reținute din randamentul investiției prin mecanismele de participare la profit sunt considerate costuri;
- (b) atunci când o parte din costuri este restituită investitorilor individuali prin bonusuri separate de cost, acest lucru este considerat o reducere de cost care scade deducerile de costuri, cu condiția ca:
 - (i) bonusurile de cost să fie declarate separat de alte părți ale bonusului de participare și să fie destinate, prin contract, rambursării unei părți a costurilor,
 - (ii) creatorul PRIIP să poată demonstra, prin metode actuariale adecvate, că bonusurile de cost viitoare estimate sunt acoperite de profituri viitoare estimate care rezultă din ipoteze prudente privind costurile viitoare.

Calculul ratelor

Principiul evitării dublei contabilizări

77. Dacă un tip de cost este acoperit de două sau mai multe tipuri de costuri menționate în prezenta anexă, tipul respectiv de cost se contabilizează o singură dată în calculul indicatorilor (ratelor) care se bazează pe acesta.

Alte specificații

78. Ratele se exprimă ca procent cu două zecimale.

▼B

79. Acestea se calculează cel puțin o dată pe an.
80. Ratele se bazează pe cele mai recente costuri calculate de creatorul PRIIP. Fără a aduce atingere punctului 77 din prezenta anexă, costurile se evaluează „cu toate taxele incluse”.

În ceea ce privește fondurile de investiții, se aplică următoarele:

- (a) se efectuează un calcul separat pentru fiecare clasă de acțiuni, dar dacă unitățile a două sau mai multe clase au același rang, se poate efectua un singur calcul pentru acestea;
 - (b) în cazul unui fond umbrelă, fiecare compartiment constitutiv sau subfond se tratează separat în sensul prezentei anexă, dar toate taxele care pot fi atribuite fondului în ansamblu se repartizează între toate subfondurile în mod echitabil pentru toți investitorii.
81. În afară de primul calcul pentru un nou PRIIP și dacă nu se prevede altfel, ratele se calculează *ex post*, cel puțin o dată pe an. Dacă se consideră că utilizarea cifrei *ex post* nu este adecvată din cauza unei modificări semnificative, se poate utiliza o estimare până când sunt disponibile cifre *ex post* fiabile, care reflectă impactul modificării semnificative.
82. Cifrele *ex post* se bazează pe costuri recent calculate, pe care creatorul PRIIP le consideră, din motive întemeiate, adecvate în acest scop. Cifrele se pot baza pe costurile din declarația de operațiuni a PRIIP, publicată în ultimul său raport anual sau semestrial, dacă declarația respectivă este suficient de recentă. Dacă aceasta nu este suficient de recentă, se utilizează un calcul comparabil, bazat pe costurile percepute în cursul unei perioade mai recente de 12 luni.
83. Informațiile privind ratele aplicabile în cursul anilor precedenți/perioadelor precedente se publică în locul specificat în documentul cu informații esențiale ca sursă generală de informații suplimentare pentru investitorii interesați.
84. În cazul în care costurile care pot fi atribuite unui OPCVM sau FIA suport trebuie luate în considerare, se aplică următoarele:
- (a) indicatorul de cost al fiecărui OPCVM sau FIA suport se înmulțește cu proporția corespunzătoare OPCVM sau FIA din valoarea netă a activelor PRIIP la data relevantă, aceasta fiind data la care sunt obținute cifrele PRIIP;
 - (b) toate cifrele proporționale se adaugă la costul total al PRIIP, obținând astfel un total unic.

Metoda de calcul pentru PRIIP noi

85. În calculul diferitelor tipuri de costuri se utilizează estimările în locul datelor *ex post*. Aceste estimări se efectuează alegând drept substituent fie un PRIIP comparabil, fie PRIIP similare.
86. Pentru PRIIP care percep un comision fix general, se utilizează comisionul respectiv, cu condiția ca acesta să includă toate costurile care trebuie prezentate conform cerințelor de comunicare a costurilor PRIIP.
87. Pentru PRIIP care fixează un plafon sau o valoare maximă pentru suma care poate fi percepută și cu condiția ca aceasta să includă toate costurile care trebuie prezentate conform cerințelor de comunicare a costurilor PRIIP, se utilizează plafonul sau valoarea maximă respectivă, atât timp cât creatorul PRIIP se angajează să respecte cifra publicată și să absoarbă toate costurile care ar conduce la depășirea acesteia.

▼B

88. Dacă, în opinia creatorului PRIIP, indicarea unei cifre cu două zecimale ar putea sugera investitorilor un grad fals de precizie, este suficientă utilizarea unei cifre cu o zecimală.
89. Creatorul PRIIP asigură verificarea exactității cifrei estimate. Creatorul PRIIP stabilește momentul în care este adecvat să se treacă la utilizarea de cifre *ex post* în locul estimărilor; în orice caz însă, după cel mult 12 luni de la data la care PRIIP a fost pus în vânzare pentru prima dată într-un stat membru, creatorul PRIIP verifică exactitatea estimării calculând o cifră *ex post*.

II. EFECTUL COMPUS AL COSTURILOR*Cerințe comune pentru toate tipurile de PRIIP*

90. Tabelul (tabelele) menționat (menționate) la articolul 5 cuprinde (cuprind) costurile totale în termeni monetari și procentuali, în cazul în care investitorul individual investește 10 000 EUR (pentru toate PRIIP, cu excepția produselor de investiții bazate pe asigurări cu prime eşalonate) sau 1 000 EUR pe an (pentru produsele de investiții bazate pe asigurări cu prime eşalonate), pe parcursul a diferite perioade de deținere, inclusiv al perioadei de deținere recomandate. Perioadele de deținere indicate sunt cele menționate la punctele 14-16 din anexa IV. Dacă se consideră că produsul nu are un sistem alternativ de lichiditate propus de creatorul PRIIP ori de o parte terță sau dacă nu există proceduri pentru obținerea de lichidități sau pentru PRIIP menționate la punctul 17 din anexa IV, costurile pot fi indicate numai la scadență sau la sfârșitul perioadei de deținere recomandate.
91. Dacă moneda PRIIP nu este euro, se utilizează sume de ordin similar cu cele stabilite la punctul 90 din prezenta anexă și care sunt divizibile cu 1 000.
92. Costurile totale includ costurile unice, costurile recurente și costurile accesorii și, dacă este cazul, penalitățile de ieșire.
93. Penalitățile de ieșire trebuie evidențiate separat de alte costuri de ieșire care se plătesc în orice situație și, prin urmare, se includ întotdeauna în costurile unice.
94. Relevanța penalităților de ieșire depinde de perioada de deținere a investiției și de momentul în care produsul este încasat. Acestea nu sunt relevante dacă investiția este deținută pe perioada de deținere recomandată.

▼B*ANEXA VII***PREZENTAREA COSTURILOR**

Reducerea randamentului (RIY) arată impactul costurilor totale pe care le plățiți asupra randamentului investiției pe care îl puteți obține. Costurile totale includ costurile unice, costurile de funcționare și costurile accesorii.

Sumele indicate aici sunt costurile cumulate ale produsului în sine, pentru trei perioade de deținere. Aceste sume includ eventualele penalități de ieșire anticipată. Cifrele corespund situației în care investiți [10 000 EUR (SAU 1 000 EUR în fiecare an în cazul PRIIP cu prime eşalonate)]. Cifrele sunt estimări și se pot schimba în viitor.

*Tabelul 1***Costul de-a lungul timpului**

Persoana care vă vinde acest produs sau care vă consiliază în legătură cu acest produs poate să vă perceapă alte costuri. În acest caz, vă va oferi informații cu privire la costurile respective și vă va arăta impactul tuturor costurilor asupra investiției dumneavoastră de-a lungul timpului.

▼C2

Investiții Scenarii	[10 000 EUR]	Dacă încasați după [1] an	Dacă încasați după [jumătatea perioadei de deținere recomandate]	Dacă încasați [la sfârșitul perioadei de deținere recomandate]
Costuri totale		[...]	[...]	[...]
Impactul asupra randamentului (RIY) pe an		[...] %	[...] %	[...] %

▼B*Tabelul 2***Compoziția costurilor**

Tabelul de mai jos indică:

- impactul produs în fiecare an de diferitele tipuri de costuri asupra randamentului investiției pe care îl puteți obține la sfârșitul perioadei de deținere recomandate;
- semnificația diferitelor categorii de costuri.

▼B

Acest tabel prezintă impactul asupra randamentului pe an			
Costuri unice	Costuri de intrare	[...] %	Impactul costurilor pe care le plățiți atunci când efectuați investiția. [Aceasta este suma maximă care trebuie plătită și este posibil să plățiți mai puțin]. [ȘI/SAU în situația în care costurile sunt incluse în preț, de exemplu în cazul altor PRIIP decât fondurile de investiții] Impactul costurilor deja incluse în preț. [Aceasta este suma maximă care trebuie plătită și este posibil să plățiți mai puțin]. [Dacă în costurile de intrare sunt incluse costuri de distribuție] Acestea includ costurile de distribuție ale produsului dumneavoastră.
	Costuri de ieșire	[...] %	Impactul costurilor de ieșire din investiție la scadență.
Costuri recurente	Costuri de tranzacționare a portofoliului	[...] %	Impactul costurilor de achiziționare și vânzare a investițiilor suport ale produsului.
	Alte costuri recurente	[...] %	Impactul costurilor pe care vi le imputăm în fiecare an pentru a gestiona investițiile dumneavoastră și al costurilor prezentate în secțiunea II.
Costuri accesorii	Comisioane de performanță	[...] %	Impactul comisionului de performanță. Deducem aceste comisioane din investiția dumneavoastră dacă produsul depășește performanța de referință [y per x%].
	Comisioane pentru randament	[...] %	Impactul comisioanelor pentru randament. Percepem aceste comisioane dacă investiția are [o performanță mai bună de x%]. [La ieșirea din investiție se efectuează o plată de y% din randamentul final.]

În cazul PRIIP care oferă o gamă de opțiuni pentru investiții, creatorii de PRIIP utilizează tabelele 1 și 2 din prezenta anexă pentru indicarea costurilor, precizând pentru fiecare cifră, după caz, gama de costuri.